

veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

12 pagini - 1 leu

1944
1972

AUGUST

DIN SUMAR :

● *Laserul investighează norii* ● *Gloriile și rigorile olimpiadelor de altădată* ● *Flăcările vii ale nopții* ● *Un adevărat muzeu natural*

La Combinatul minier din Suceava, în biroul directorului Emil Butnaru, o hartă cit jumătatea unui perete invită parcă la discuții.

Alături, macheta obiectivelor miniere din județ: mine mai vechi și mai noi, unele date în exploatare în ultimii doi-trei ani, altele care își

așteaptă intrarea în circuitul economic. Înaintea celorlalte localități — multe din ele binecunoscute — atrage atenția un nume nou: Negoiiul Românesc.

Astăzi, acolo se află șantierul viitoarei exploatare miniere de sulf, unul dintre principalele obiective ale planului de investiții al județului în actualul cincinal.

UN NUME NOU: NEGOIUL ROMÂNESC DAR NU NUMAI EL

Virsta: o jumătate de deceniu

O localitate cu înfățișare de orașel. Blocuri de locuit, magazine, cantină, clădiri administrative, toate noi, fără patina vremii și alte multe în construcție.

Exploatarea de sulf de la Negoiiul Românesc va fi o carieră de mari proporții sugerind imaginea unui crater vulcanic. Chiar din prima etapă de exploatare ea va depăși o adâncime de 200 m. În vederea începerii extragerii sulfului chiar din acest cincinal, lucrările se desfășoară într-un ritm intens și complet mecanizat pentru înlăturarea celor 7,5 mil. t steril care formează „capacul” zăcămintului.

Noua localitate minieră din munții Căliman este una dintre cele mai tinere de pe harta țării. Reconstituindu-i începuturile, împreună cu geologul Emil Butnaru, n-am făcut decît să punctăm cîteva...

...Secvențe din agenda cotidiană a unui grup de geologi

Ei au fost primii care au poposit, în 1959, la Negoiiul Românesc (pe atunci, localitatea de azi — o pașite în fundul vremii și alte multe în construcție). Alcătuiau un grup din care făceau parte Cosma Stanciu, Ion Teodoru, Camelia Brestoiu-Teodoru, Ion Berbeleac. Pe atunci cu toții tineri, proaspeți absolvenți ai facultăților de geologie din țară.

Dorind să reconstituim cronologic tinăra istorie a noii exploatare, am apelat la amintirile geologului Camelia Teodoru:

— Era în 1959, primăvara, timpuriu. Locul — pustiu, pădurile dese. Ne-am întins corturile în sălbătică incintătoare a munților și ne-am apucat de lucru. Cercetam munții metru cu metru, avînd în față o misiune dificilă: să descifrăm structura geologică a zonei Căliman.

Ne ajutau mult noile metode pe care le foloseam în prospectare — geochimice și radiometrice.

Am lucrat așa aproape un an; colindam văile, ciocăneam rocile, adunam pietre, le priveam la microscop, întocmeam hărți. Apoi s-au ivit primele izbînzi: echipa noastră a ajuns la concluzia certă că în zonă există structuri favorabile pentru acumulări de substanțe minerale utile, generate de fazele tîrzii ale vulcanismului.

Zilele, lunile, treceau repede. Mai tîrziu au venit și alți geologi: Emil Butnaru și Cristian Prișak. Forjele și lucrările miniere dirijate de ei ne-au condus la descoperirea unor mineralizații importante de sulf vulcanic. Pentru noi, care debutam în meserie, succesul acesta a avut o enormă importanță. Ce ne păsa nouă că zona era dificilă, că treceam prin greutăți sau că acolo iernile, din pricina altitudinii, durează opt luni pe an?

Eu am întîlnit-o însă pe Camelia Teodoru abia în primăvara lui 1972, înarmată iar cu rucsac, porthart, busoală, ciocan, lupă, sticle cu acizi și multe alte ustensile necesare descifrării secretelor pămîntului și întocmirii hărților geologice.

— Plecați iar la drum?

— Ca-n fiecare primăvară. Acum mă îndrept spre munții Apuseni.

— Dar ce a însemnat Călimanul pentru dv. personal?

— A fost debutul, și-n meserie și-n viață. Lucram în munții Căliman, cînd Ion Teodoru, soțul meu, mi-a propus să pornim împreună în viață. În 1962 ne-am căsătorit. În cursul anilor cînd s-a desfășurat lucrarea din Carpații Orientali am făcut studii și prospectări și-n Apuseni sau alte zone. Dar am revenit mereu la Negoiiul Românesc. Pînă cînd, geologii și minerii de la explorare au stabilit în mod îndubitabil că acolo există două zăcăminte mari de sulf care pot asigura economiei naționale necesarul, pe o perioadă foarte lungă, dintr-o materie primă importantă, nevalorificată pînă acum.

La școala geologilor

Emil Butnaru și Cristian Prișak au rămas pe șantier aproape 10 ani (sfîrșitul anului 1971) cînd s-au încheiat lucrările de cercetare și explorare geologică. Am străbătut șantierul de la Negoiiul împreună cu

Emil Butnaru. Gîndindu-se la colegul său Prișak, Butnaru a zîmbit:

— Cînd se ducea la București cu documentația, ea să nu ocolească pe calea ferată din nord, spinteca zăpada cu schiurile zeci de kilometri. Cobora peste munți în defileul Mureșului și lua de acolo trenul spre Capitală. O dată a transportat în rucsac nu mai puțin de 30 kilograme! Dar altoeva mi se pare mai important. În anii cînd am stat aici, nu numai că am pus la dispoziția economiei naționale niște bogății pe care le-am găsit în adîncuri, dar am încercat să formăm și specialiști pentru noul obiectiv.

Printr-un salut, plin de respect, un tînar în costum de lucru și cască de protecție, ne-a întrerupt firul discuției.

— Uite o exemplificare concretă a ceea ce spuneam; tînarul e Aurelian Maricari. Un băiat harnic. Cînd a venit la Negoiiul nu avea deloc cunoștințe tehnice; era gestionar. L-a atras activitatea geologică. Noi l-am ajutat să se califice în meseria de culegător de probe.

Ulterior, cînd exploatarea din Căliman au ridicat unele probleme tehnice datorită existenței unor afluxuri de gaze, Maricari a fost școlarizat și a devenit chimist detector de gaze, specialistul în acest domeniu al șantierului; e localnic și va rămîne la viitoarea exploatare minieră. De altfel pe șantier au venit mulți oameni de prin împrejurimi, care nu cunoșteau decît meseria de pădurar sau cioplitor în lemn; mai întîi ca vagonetari, apoi ca ajutoari de

despre care am vorbit să fi ajuns în Căliman, Trifulescu cerceta, cu o echipă condusă de el, munții Banatului și ai Olteniei. Cînd colegii săi, care cercetau Carpații Orientali, conturau marile zăcămint de sulf, Trifulescu, împreună cu un grup de geologi tineri pe care-l conducea, prezenta, detaliat, schițele și întreaga documentație de prospectare pentru două mari zăcăminte de grafit — Ribari și Piscul Boierului-Ungurelașu din zona izvoarelor Oltețului. Substanță minerală banală în aparență, grafitul are o largă gamă de utilizări, de la fabricarea creioanelor și vopselelor pînă la industriile siderurgică și chimică.

Doctorandul geolog Mircea Trifulescu (și-a ales ca teză de doctorat tema „Cercetări petrografice în partea de est a munților Paring”) a publicat pînă acum 14 lucrări științifice, toate profilate pe probleme economice.

In urma geologilor:

noi puncte geologice, noi așezări

În raportul prezentat la Conferința Națională a P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat: „Pentru a asigura dezvoltarea economico-socială rapidă a României, se va acorda o deosebită atenție lărgirii bazei energetice și de materii prime. Vor fi intensificate prospecțiunile geologice pe întregul cuprins al țării în vederea identificării de noi zăcăminte. O sarcină importantă este elaborarea de tehnologii de exploatare și prelucrare care să permită folosirea cît mai eficientă a tuturor resurselor existente în țară, inclusiv a celor cu conținut de substanțe utile redus”. De aici decurg o seamă de sarcini pentru geologie: identificarea și punerea în valoare a noi rezerve industriale de hidrocarburi, minereuri feroase și neferoase, precum și a altor substanțe minerale utile. Aceste sarcini vizează direct îmbunătățirea activității de cercetare și explorare geologică, chemată să asigure investigarea mai cuprinzătoare a resurselor subsolului țării noastre. Ridicată astfel la rangul de politică de stat, cercetarea și valorificarea bogățiilor subsolului este orientată în două direcții: studierea geologică pentru creșterea rezervelor la zăcămintele cunoscute și, paralel, descoperirea unor noi zăcăminte care pot fi atrase în circuitul economic.

Cum se concretizează însă practic activitatea geologilor? Am putea defini răspunsul prin citarea unor localități unde în acest cincinal se vor deschide noi exploatare miniere precum: Sasca Montană, Vețel-Lesnic, Sintimbrul, Rușchița, Băișoara, Valea Blaznei, Tarna Mare, Negoiiul Românesc, precum și noile cariere de lignit din bazinul Olteniei. Mai semnificative însă pot fi cîteva cifre: în comparație cu 1948 (anul naționalizării principalelor mijloace de producție din industrie) în 1970 s-au extras de 10 ori mai multe substanțe minerale. Pe măsura industrializării, necesarul sporit de materii prime a pus în fața geologiei și industriei extractive sarcini noi. Creșteri mai mari s-au înregistrat la gaze (50 ori), minereuri complexe (12 ori), minereuri cuprifere (105 ori), substanțe nemetalifere (26 ori). Iar dacă în anul naționalizării substanțele minerale solide în exploatare (metalifere și nemetalifere) nu treceau de 20 ca număr, astăzi numărul sorturilor depășește cifra de 67.

Pretutindeni, în Carpații Orientali, în Banatul de sud sau în Munții Apuseni — zone revalorificate astăzi din punct de vedere geologic — și aproape oriunde poposesc geologii apar noi obiective economice, noi așezări. Statul asigură geologiei o solidă bază materială prin fondurile mereu sporite alocate de la an la an: numai în cincinalul 1971—1975 fondurile destinate activității geologice însumează 18,6 miliarde lei, reprezentînd o creștere substanțială față de cincinalul trecut.

Înarmați cu tehnici și metode noi de lucru, geologii țării — acești oameni care știu să descopere, sub aspectul uneori banal al unei roci, piinea de aur a industriei — au pornit și anul acesta la lucru, o dată cu primii muguri ai primăverii. Încotro? Răspunsul, unul singur, stă la îndemîna oricui: pe tot cuprinsul țării.

Livia Bob

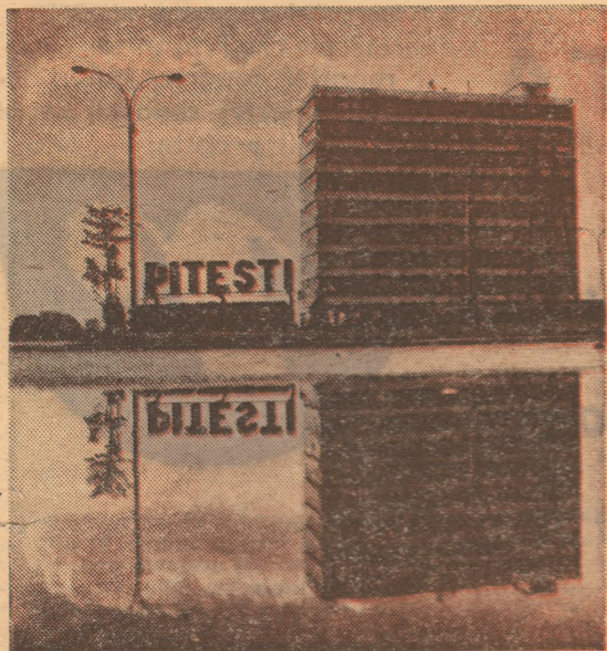
Primele măsurători geologice au fost făcute pe un loc pustiu

mineri, iar astăzi minerii calificați sau chiar maiștri minerii. Geologii șantierului au format astfel oameni care s-au calificat pentru noua exploatare de la Negoiiul Românesc. Și au crescut și ei. Insuși geologul Butnaru, azi director la Combinatul minier Suceava, este un exemplu în acest sens.

Alte popasuri

Mineralogul Mircea Trifulescu, de 17 ani geolog, are la activ tot atîtea campanii de teren. A străbătut aproape toate zonele țării. Încă înainte ca geologii

NOILE DIMENSIUNI ALE PITEȘTIULUI

Pentru cea de-a doua etapă a dezvoltării platformei petrochimice sînt prevăzute investiții în valoare de circa 13 miliarde lei, care vor asigura realizarea unei producții mult sporite și crearea de noi produse, unice în țară.

Acolo, pe șantier, directorul general al Grupului petrochimic are o încăpere unde ține sfat cu „conструкторul”, „proiectantul”, „montatorul”. Permanenta lui prezență printru ei are un efect mobilizator pentru efortul general de a realiza investițiile înainte de termen.

Intrînd în „baraca-birou” se recomandă simplu: Costache Sava. Aștept să se curețe de pămînt și praf și-l observ: are ochii vii, inteligenți, pătrunzători. Privirea e calmă, limpede... Cînd discuția începe să-l privească direct, Costache Sava devine un interlocutor dificil din pricina modestiei lui.

— Eu n-am prea mari merite, oricît ați încerca să le descoperiți. Al societății noastre, al partidului este meritul că au izbutit, ca și în atîtea alte cazuri, să valorifice niște date care, în alte vremi, ar fi rămas, cum să vă spun... în stare latentă. Sînt fiu de țaran, de-aici, din Argeș. La 11 ani mi-am început ucenicia în chimie (acum are 43 de ani). Mi-a plăcut să învăț și partidul m-a ajutat să ajung inginer... La Borzesti am fost prezent din ziua în care, de pe cîmpul unde avea să se înalte combinatul, am început să stringem cocenii de porumb. Apoi am trăit, din plin, începuturile petrochimiei românești. La Pitești mi-am început munca tot de la stringerea cocenilor de pe cîmp. Apoi, treptat, instalațiile noastre au început să producă. Și pentru fiecare din ele — oameni de calificat, de specializat, colaborarea cu proiectanții, constructorii, montatorii. Nimic deosebit.

— Ce simple par toate... Dar de ce-ați părăsit Borzesti pentru Pitești? — îl întreb.

— Cred că m-a îndemnat ceea ce se cheamă **sentimentul profesiei**. Piteștiul însemna ceva nou și mult mai complicat, mai modern. Însemna un grad mai mare de solicitare a minții, a energiilor. Apoi — sincer să fiu — pe lîngă toate, vroiam să construiesc ceva și în „curtea mea” argeșcană...

O ingindurare numită răspundere

În cursul discuției, am avut de cîteva ori impresia că Costache Sava devenea absent. Părea absorbit de un gînd, dus în altă parte, poate lîngă constructori, poate la „lumea” care-și trăia viața în recipiente. Aceași ingindurare concentrată, parcă un dialog cu niște tainice procese, am observat-o și la mulți alții, în secțiile Grupului petrochimic. Numai cînd am discutat cu acești oameni dincolo de porțile întreprinderii, am înțeles această stare de spirit. Maistrul mecanic Traian Malovi mi-a povestit, de pildă, că un minut de neatenție, la piroliză, acolo unde lucrează el, se poate solda cu întreruperea în lanț a întregului proces tehnologic din Grup.

Zona sudică a Piteștiului e dominată de peisajul impunător al platformei petrochimice, unde țiteiul se transformă în produse cu valoare de zece ori mai mare*). O tînără și mare uzină piteșteană scoate de pe banda de montaj, în mai puțin de șapte minute, cîte un autoturism „Dacia”. Producția anuală a noii fabrici de stoffe „Argeșana” ar ajunge să îmbrace fiecare bărbat adult al țării cu cîte un costum. Pentru acest oraș, cincinalul trecut a însemnat o adevărată „explozie industrială”, cuprinzînd chimia, construcția de mașini, prelucrarea lemnului, industria ușoară și alimentară. Cele 17 întreprinderi republicane existente acum în Pitești aduc o importantă contribuție la activitatea economică a țării; produsele lor sînt exportate în multe țări. Toate acestea — într-un oraș care, acum trei decenii, ducea o viață monotona, „inviorată” doar de o anemică activitate comercială.

În periferiile de ieri, împinzite cîndva cu căsuțe pitice, te rătăcești, azi, străbătînd mari cartiere, cu blocuri-turn de zece etaje, cu magazine moderne, școli, grădinițe de zi.

Dar și mișcarea demografică e spectaculoasă. În comparație cu 1930, numărul piteștenilor a crescut de patru ori; numai sporul din perioada cincinalului trecut este aproape egal cu întreaga populație a Piteștiului în 1948. E un spor înregistrat, în bună parte, pe seama noilor locuitori din lumea satelor. În dinamica structurii clasei muncitoare, pe ramuri ale economiei, muncitorii din industrie și construcții reprezintă acum un procent de peste 70 la sută. Muncitori calificați profesează astăzi la Pitești aproape 300 de meserii, în cea mai mare parte noi, moderne. Orașul a cunoscut și un mare aflux de tehnicieni, ingineri, cercetători, cadre didactice, medici. Iată, așadar, numai cîteva din cifrele care exprimă, sintetic, consecințele demografice ale politicii Partidului Comunist Român de dezvoltare armonioasă a localităților de pe întreg cuprinsul țării.

— Și știți ce poate însemna asta? Pierderi uriașe! La început, cînd secția tocmai pornise, Malovi trăie și acasă la cea mai înaltă tensiune. Sărea ca ars din pat sau de la masă, de cîte ori suna telefonul. Zbura, pe scări, cînd era chemat urgent la „Grup”. Rămînea, uneori, acolo, de simbătă seara pînă luni după amiază să repare o defecțiune.

— Sînt și secretarul unei organizații de bază, așa că răspunderea mea se ridică la pătrat.

De fapt, aceste cuvinte explicau și mai bine acei aer general de adîncă ingindurare și concentrare al tuturor oamenilor din Grup: e sentimentul unei mari, al unei extreme răspunderi.

Oricine ar fi făcut la fel

„Se pornise o ploaie cu tunete și fulgere, care proiectau, pe cerul întunecat, sferile metalice, înalte cît un bloc cu patru etaje, în care se colectează butanul, propanul și izobutanul. Către miezul nopții, un muncitor de la secția „gaze lichefiate” i-a strigat operatorului chimist Ovidiu Ciuciuc (23 de ani, venit dintr-o comună a județului Prahova): „La sfera 74, arde!” Ovidiu a intuit dimensiunile catastrofei care amenința întregul parc de rezervoare. Sub presiune, o supapă se deschisese și gazele, eliberate, luaseră foc de la scînteia unui fulger. Explozia se putea declanșa în orice clipă. Într-un suflăt, a urcat cele cîteva zeci de trepte ale scării ce duce pe platforma rezervorului. Risca să fie pulverizat, făcut bucăți. Dar el atît știa, că trebuie să stingă flacăra. Ajuns sus, s-a apropiat de supapa deschisă și, prin flacăra, a încercat s-o astupe cu salopeta imbibată de ploaie, făcută ghem. În fracțiunea de secundă cît fusese nealimentată de gaze, flacăra s-a stins.

— Eu eram cel mai aproape, conchide simplu Ovidiu. Eu trebuia să înlătur catastrofa. **Oricine ar fi făcut la fel.**

Recordul tinereții

Se apreciază că Piteștiul are cea mai tînără clasă muncitoare din România. Media de vîrstă: 26 de ani. În acest context, fabrica de stoffe „Argeșana” bate recordul tinereții. Media de vîrstă: 20 de ani. Semnificativ mi s-a pîrut ritmul în care sînt crescute și promovate aici tinerele muncitoare, în majoritate absolvente ale școlilor profesionale. Lina Cirstea, să zicem (20 de ani, argeșcană dintr-o comună apropiată), a străbătut în trei ani drumul de la simplă țesătoare la controlor de calitate. E combativă, luptă pentru convingerile ei.

— În ședințe eu nu pot să tac. Pe mine mă doare sufletul pentru calitate. Să ne facem planul, să-l depășim, de acord! Dar nu în dauna calității! Sau cum să tac cînd văd că, uncori, nu vine materia pri-

mă la timp? Și ce-mi stă mie pe suflet, eu spun! „Cînd eram secretara unei organizații U.T.C., am organizat o expoziție cu... marfă de proastă calitate, purtînd etichetele vinovatelor. A avut efect.”

O întreb de ce vorbește la trecut despre funcția de secretară U.T.C.

— Fiindcă acum sînt secretara unei organizații de bază P.C.R. Încă n-am destulă experiență în munca de partid. Dar mă străduiesc să învăț de la comunistii mai vechi. Tovarășa Filofteia Manta, secretara Comitetului de partid, e un excelent pedagog în această privință...

În familia ei, Lina Cirstea reprezintă prima generație de muncitori.

Răspunsuri la un mandat de încredere

În luna iunie, cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu a vizitat municipiul Pitești, în cursul unor emoționante întîlniri cu oamenii muncii aceștia și-au luat importante angajamente: realizări peste plan la producția marfă, intrarea în funcțiune, înainte de termen, a noi capacități de producție și folosirea intensivă a celor existente, creșterea indicilor de utilizare a materiei prime, a forței de muncă și a timpului productiv... Toate converg spre înfăptuirea unei sarcini pe care azi se străduiește s-o îndeplinească întreaga țară: **realizarea planului cincinal în patru ani și jumătate.**

În încheierea cuvîntării ținută atunci, în iunie, la Pitești, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus: „Cunoscînd pe piteșteni și argeșeni, cit și organizația de partid, eu am toată încrederea că angajamentele vor deveni fapte — și vă doresc succes deplin!”

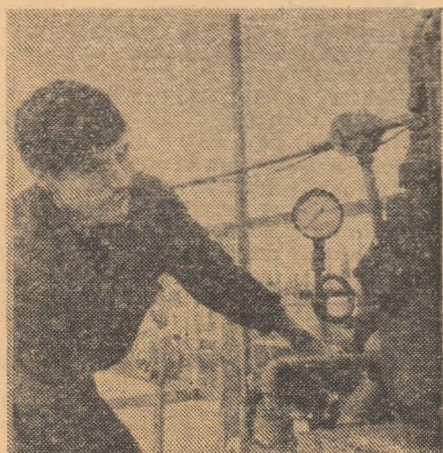
Însăfeliții de acest nou mandat de încredere, argeșenii au prezentat, la Conferința Națională a Partidului ce avea să se desfășoare cu o lună mai tîrziu, noi dovezi de angajare comunistă, concretizate în cuvîntul tovarășului Gheorghe Năstase, prim-secretar al Comitetului județean Argeș al P.C.R., care a încheiat astfel, un angajament în fața întregii țări: „Dacă ne întrebați: „Puteți, argeșeni, să înălțați construcții mai eficiente și să dați muncii voastre o valoare mai înaltă?” răspunsul nostru e ferm: da!”

Gîndul părea un ecou simbolic, contemporan, la vorbele Meșterului Manole, ziditor de frumuseți pe meleagurile argeșene: „De m-oi bizui / Altele-oi croi / Mult mai arătoase / Și mult mai frumoase”.

E un fapt neîndoicnic, deza sub semnul căreia muncesc argeșenii trăiește statornic în faptele oamenilor.

*) Producția anuală de acrilonitril, transformată în fibre sintetice, este echivalentă cu fibrele ce s-ar obține din lina a 2.500.000 oi; foliile de polietilenă produse anual la Grupul petrochimic ar putea acoperi de trei ori suprafața României.

Ioana Savu

Ovidiu Ciuciuc, autorul unui autentic act de eroism.

Lina Cirstea, la 20 de ani secretara unei organizații de bază P.C.R. (Fabrica de stoffe „Argeșana”)

Maistrul Traian Malovi (Grupul petrochimic): „Ca secretar al unei organizații de bază, răspunderea mea se ridică la pătrat”

Chimiștii Valeriu Gorea și Ion Avram, colegi de pe băncile facultății

GLORIILE ȘI RIGORILE OLIMPIADELOR DE ALTĂDATĂ

Adică atunci când la Olimpiade
nu se pleca cu trenul sau avionul

Între cetățile și statele din Grecia antică izbucneau deseori conflicte și războaie. Sătul de atâtea certuri într-o bună zi Iphit, cîrmuitorul Elidei, a întrebă un oracol ce să facă spre a pune capăt pustiitoarelor măceluri intestine? Și oracolul i-ar fi răspuns: „Reînvia uitatele Jocuri Olimpice”!

Cum Elida se războia mai ales cu Sparta, Iphit a propus legiuitorului spartan Licurg ca amîndoi să urmeze povața oracolului. Licurg a fost de acord și, împreună, au întocmit statutul unui armistițiu sacru, care prevedea ca în timpul unei serbări oricare acțiuni vrăjmașe între cei care participau la ea trebuiau să fie oprite. Celor care se duceau sau veneau din Olympia trebuia să li se recunoască dreptul de liberă trecere prin țările beligerante. Cei ce încălcau armistițiul erau pedepsiți cu amenzi mari și decăzuți din dreptul de a participa la întreceri.

Iphit și Licurg sînt acum pentru noi personaje semilegendare, dar majoritatea specialiștilor moderni înclină să creadă că ei au existat aievea. Se pare că ar fi trăit în secolul IX î.e.n. Cum am văzut, nu era vorba de a organiza pentru prima oară, ci de a relua Jocurile Olimpice, ale căror izvoare se pierd în noaptea timpului. De aceea, anul 776 î.e.n., cînd a început să fie întocmită lista învingătorilor și a fost înscris pe o placă de marmură numele unui cîștigător la alergări: bucătarul spartan Coroyba, poate fi socotit numai începutul perioadei istorice a Jocurilor Olimpice, și al Olimpiadelor în general.

Orașul Olympia se afla în valea riului Alpheu; unul din munții din preajmă era faimosul Olimp, iar altul era Crona. Serbările se desfășurau în pădurea sacră Althis, unde se adunau din vreme în vreme spectatori nerăbdători, care își întindeau corturile în vale și pe coline, căci Jocurile durau cel puțin patru zile.

E adevărat că grecii antici veneau acolo nu numai spre a privi întrecerile, ci și pentru tranzacții comerciale. Poeti, oratori și filozofi citeau spectatorilor din noile lor opere, iar artiștii expuneau tablouri și sculpturi. Cetățile grecești își făceau cunoscute tratatele, noile legi și alte acte importante. Încît o dată la patru ani Olympia devenea locul de întîlnire al celor mai mari spirite ale Greciei.

Participanții la Olimpiadă trebuiau să se înscrie la arbitri cu un an înainte de începerea competițiilor și să facă antrenamente susținute cel puțin zece luni. Numai cîștigătorii jocurilor precedente puteau să nu respecte această condiție. În ultimele 30 de zile dinainte de Olimpiadă, concurenții trebuiau să se antreneze chiar în Elida, în fața unor observatori exigenți, care hotărâu dacă erau sau nu bine pregătiți pentru jocurile panelenice.

Callypatera — mama antrenore

Vechii greci aveau bunul obicei de a nemuri recordurile celor mai buni sportivi sub forma unor inscripții laconice pe plăci de marmură, pe socluri de statui ori chiar pe simple pietre.

În muzeul din Olympia se poate vedea o lespede mare. De formă neregulată, roasă de vreme, ea are acum dimensiunile de 68x39x33 cm și greutatea de 143,5 kg.

Pe una din fețele ei se poate citi: „Bibon m-a ridicat deasupra capului cu o singură mină”. Atletul mai sus amintit a trăit în secolul VI î.e.n. El n-a ridicat, deci, o halteră, de bara căreia ar fi putut apuca, ci un bolovan asimetric care nu era deloc ușor de balansat. Un contemporan al lui Bibon, pe nume Eumast, a ridicat chiar o lespede de 480 kg.

Prin verificări indirecte, specialiștii

s-au putut deseori convinge că cea mai mare parte a inscripțiilor grecești erau exacte. Cum ar putea fi însă controlate afirmații ce par a ține de domeniul fantasticului?

Spartanul Ladas era un sprinter atît de bun, încît a dat naștere la multe legende. Se spune că alerga atît de repede, încît nici nu lăsa urme pe nisip. Iar despre Polymnestor din Milet, cel dintîi cîștigător olimpic al cursei de alergări ale juniorilor, se povestește nu numai că ajungea ușor din urmă orice capră, ci chiar și iepuri.

Să nu zămbim totuși sceptic, întrucît nu se știe încă dacă faptele relatate mai sus sînt chiar numai de domeniul legendei, căci mărturii mult mai apropiate de noi și mai plauzibile par să le confere o bună doză de verosimilitate.

Cu prilejul fiecărei noi plecări a flăcării olimpice, ruinele Olympiei retrăiesc ceva din măreția mileniilor apuse.

Un savant danez a relatat, de pildă, despre boșimani, locuitorii deșertului Kalahari că: „Sînt fantastic de rezistenți. Ei pot urmări fără oprire o antilopă pe o distanță de 30-40 de kilometri. Pînă la urmă animalul obosește, intrucît alergă disperat și haotic, oprindu-se deseori spre a privi înapoi, după care o rupe iar la fugă. Cînd antilopa e la capătul puterilor, boșimantul începe să urmărească. Atunci animalul se oprește să se odihnească, drept care organismul i se răcește treptat și mușchii îi întepenesc. În clipa aceea vînătorul își reia brusc cursa și antilopa cade uneori victima sulței boșimanului chiar înainte de a izbuti să se ridice”.

Informații similare există și despre zuluși și indienii nord-americani, încît miturile despre Ladas și Polymnestor nu mai par atît de fantastice.

Sau un alt exemplu. Uneori, la vechii greci participa la un război numai cîte un singur luptător de fiecare parte. Așa s-a întîmplat, de pildă, cu campionul la lupte Hilon în războiul detamic. El a fost asimilat cu un întreg detașament și a îndreptățit speranțele concetățenilor lui, dobîndind în luptă o glorie cel puțin egală cu cea de pe stadionul olimpic.

De altfel, dacă într-un oraș asediat trebuia trimis un parlamentar, de obicei el era un atlet celebru sau un actor. Grecii îi divinizau literalmente și pe unii și pe alții și niciodată nu s-a întîmplat ca unui sportiv sau artist trimis să poarte tratative să i se fi pricînit vreun rău.

De multe ori, tradiția recordurilor olimpice se transmitea din tată în fiu, iar uneori și nepoților. Cei mai celebri

atleți au fost cei din familia Diagorizilor din insula Rhodos. Diagor, capul familiei, a cîștigat deseori la lupte. Fiii lui au fost și ei recordmeni, iar nepoții nu s-au lăsat nici ei mai prejos. Despre unul din ei, pe nume Peysedor, și mama lui, Callypatera, există următoarea legendă.

Callypatera și-a antrenat singură fiul pentru Jocurile Olimpice. Și, după luni de exerciții susținute, a sosit în sfîrșit și vremea ca tînărul să plece în Olympia. Sigur de succesul băiatului, mama dorea să fie de față la triumful lui. Dar ea nu putea trece pragul stadionului olimpic căci legile antice interziceau femeilor accesul. Nerespectarea acestei prevederi era pedepsită cu moartea. Dragostea mamei-antrenoare pentru fiul ei era însă mult prea mare ca s-o

facă să respecte legea și să se teamă de moarte. Încît, travestită în bărbat, Callypatera s-a pierdut în mulțimea de spectatori. Și a avut fericirea să-și vadă fiul biruind în lupte cinci adversari. De fericire și uitînd de primejdie, mama s-a repezit atunci să-l îmbrățișeze; din pricina grabei veșmîntul i s-a deslăcut și înșelătoria i-a fost descoperită.

Conform legii, Callypatera ar fi trebuit zvîrlită în mare din vîrfurile unei stînci. Dar judecătorii n-au avut tîria s-o facă, căci ea era fiică de campion olimpic, soră a unor învingători în aceste jocuri și mamă de recordman olimpic. Încît Callypatera a rămas în viață.

Onoruri și sancțiuni

De cele mai multe ori, însă, judecătorii erau foarte severi.

Să ne imaginăm că astăzi ar avea loc un proces la capătul căruia, după o scurtă deliberare, jurații s-ar întoarce în sală și ar da citire sentinței:

„Jucînd ilegal pentru echipa „Dinamo”, fotbalistul X (numele n-au nici o importanță în cazul nostru) din echipa „Spartak” este exilat pe viață din orașul natal”.

Ni s-ar părea o sentință bizară, nu? Dar acum 2500 de ani o asemenea hotărîre era socotită firească.

Căci dacă vechii greci în cinsteau și acordau mari onoruri și avantaje învingătorilor la olimpiade, cu atît mai aspru îi pedepseau pe atleții lași ori necinstiți. Conform regulamentului Olimpiadelor, în listele de concurenți nu puteau fi trecuți calomniatorii, asasinii, rău plat-

reportaj
reportaj reportaj
portaj reportaj repor
taj reportaj reportaj re,
reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repo
j reportaj reportaj reportaj
ortaj reportaj reportaj repor
aj reportaj reportaj reportaj r

nicii de impozite și cei care trebuiau să fie judecați într-un proces. Era, de asemenea, interzisă uciderea adversarului cu premeditare sau chiar din imprudență. Cei care se făceau vinovați de crimă (chiar și învingătorii) erau privați de recompense și obligați să plătească amenzi mari. Iar în cazuri extreme de grave chiar executați.

Întîrziată nu mai puteau participa la jocuri. Iar cei care încercau să-i mituiască pe arbitri erau biciuiți în public. La fel erau pedepsiți și cei care voiau să-și intimideze sau să-și mituiască adversarii. După cum era riscontă și contestarea unei decizii a arbitrilor. Sportivii nemulțumiți de hotărîrea arbitrilor aveau dreptul să se adreseze Senatului olimpic și să ceară judecarea arbitrilor părtinitori, după părerea lor. Dar o făceau pe riscul lor. Căci dacă nu aveau dreptate, erau pedepsiți aspru și număidecît, întrucît vechilor greci nu le plăcea birocrația.

Lîngă o colină din Olympia au fost ridicate în cursul anilor cîteva zeci de statui identice ale lui Zeus. Statuile erau turnate din banii proveniți din amenzile plătite de sportivii incorecți.

Primele șase statui ale lui Zeus au fost dezvelite după cea de a 93-a Olimpiadă, din anul 384 î.e.n. Luptătorul cu pumnul, Eupol, îl mituise pe adversarul său Agetor. Apoi pe Prythanis și, în sfîrșit, pe Phormyon, învingător la Jocurile Olimpice precedente. Au fost pedepsiți toți patru. Și nu numai cu amenzi mari, ci și cu disprețul general. Pe una din statui se poate citi de aceea inscripția: „Victoria în Olympia nu se dobîndește cu bani, ci cu iușea picioarelor și vigoarea trupului”.

Dar grecii îi disprețuiau și pe atleții care încercau să utilizeze sportul ca mijloc de a se îmbogăți. La cea de a 218-a Olimpiadă, de pildă, a fost amendat Appolo, un luptător cu pumnul. În afară de faptul că încercase să-și mituiască adversarul, mai și întîrziase la jocuri. Appolo a invocat ca scuză a întîrzierii sale vinul de vest care-i împiedicase corabia să ajungă la timp din Egipt în Grecia. Dar cîrind s-a aflat că atletul întîrziase întrucît luptase pentru bani în Ionia. Așa stînd lucrurile, victoria a fost acordată fără luptă atletului Heraclid.

Grecii îi mai disprețuiau și-i amendau în sfîrșit și pe lași. Dar cei mai aspru îi pedepseau pe atleții care nu își trădau orașul și concetățenii. Cînd alergătorul Astil din Crotona, ieșit învingător, s-a declarat siracuzan (evident nu dezinteresat), crotonezii i-au transformat casa în închisoare și i-au distrus statuia înălțată pentru recordurile precedente. Iar pentru o faptă similară, cretanul Sotada a fost surghiunit pe viață, ceea ce în vremea aceea era socotit de greci o osîndă la fel de aspră ca condamnarea la moarte.

Elenii prețuiau mult perfecțiunea fizică; forța, rezistența, agilitatea și frumusețea trupului, dar numai dacă ele erau îmbinate cu incontestabile calități morale.

Uneori se întîmpla ca chiar în momentele cele mai critice grecii să uite de război din cauza unor întreceri sportive. După cum se știe, după bătălia de la Termopile, un grup de dezertori eleni a trecut de partea persilor. Cînd regele Xerxes i-a întrebă cu ce se îndelețineau atunci grecii, ei au răspuns că elenii erau ocupați cu obișnuitele Jocuri Olimpice, că se delectau admirînd exerciții de gimnastică și întreceri hipice. Întrebați apoi care este răsplata învingătorilor, fugarii au răspuns: „Olimpicii primesc, ca de obicei, o curmătură de măslin”. Atunci unul dintre curtenii regelui a exclamat: „Vai nouă! Impotriva căruia popor luptăm? Ei nu se întrec pentru bani, ci pentru glorie!” Și temerile persanului s-au adeverit cîrind.

PRIM PLAN

Janna Bolotova își așteaptă rîndul

Populara actriță a interpretat primu-i rol cînd era încă elevă. A fost aleasă dintr-un număr imens de candidate și și-a dat proba cu foarte mult singe rece. Cînd regizorii care o „examinau“, dorind s-o încurajeze, i-au spus: „Fetițo, n-ai de ce să fii emoționată“, le-a răspuns prompt: „Eu nu sint emoționată“.

Rolul era bun, iar regizorii care i-au condus primii pași — Lev Kulidjanov și Iakov Seghel — inteligenți și fini. Filmul „Casa în care locuiesc“ a făcut ocolul lumii și a adus debutantei o notorietate fulgerătoare. Janna Bolotova avea atunci șaisprezece ani. Succesul i-a deschis porțile Institutului de ci-

Arhitectă în filmul „Constructorii“

nematografie, unde a studiat cu pasiune în clasa lui Serghei Gherasimov.

Apoi a jucat în filmele acestuia: „Oameni și fiare“ și „Ziaristul“, în „Dar dacă ai dreptate?“ al lui Iuri Egorov și „Aripi“ al Larisei Șepitko, a turnat în Bulgaria și R.D.G. Dar mai ales a refuzat roluri. Pentru că e convinsă că un rol neinteresant înseamnă zece ani din viață pierduți de pomană.

Unii cred că o face din capriciu, alții văd în această atitudine exigență și respect față de meseria ei. Eu mă număr printre aceștia din urmă. Jannei Bolotova îi place să știe totul despre personajul ei. Și nu numai atît. Vrea să știe și ce așteaptă regizorul de la

dinsa, de la personaj, de la film în general. De aceea, cînd am întreat-o dacă ar prefera să lucreze cu un regizor bun, cu un regizor care îi împărtășește concepțiile sau să capete un rol interesant (făcînd abstracție de cazul ideal), mi-a răspuns:

— Indiscutabil, cu un regizor bun. Chiar dacă pentru un rol episodic. Așa mi s-a întimplat cu „Ziaristul“ lui Serghei Gherasimov, în care am interpretat rolul Ninei, o mic burgheză modernă, rece și indiferentă. Sau în „Manejul“, un film de scheciuri realizat după niște povestiri din tinerețe ale lui Cehov. Eu am jucat în scheciul „Găina plouată“ al remarcabilului realizator Mihail Șvaițer, avîndu-l ca partener pe Viaceslav Tihonov.

Serghei Gherasimov, care își cunoaște fosta elevă mai bine decît mulți alții, spune că pentru a da totul Janna Bolotova trebuie să se familiarizeze cu oamenii cu care lucrează. Probabil că de aceea, dorind să colaboreze cu Șvaițer, se temea în același timp să nu-l dezamăgească.

— Aș fi fericită să lucrez din nou cu Mihail Șvaițer și se pare că această dorință se va îndeplini curînd.

Pînă atunci, Janna colaborează pentru a treia oară cu fostul ei profesor, Serghei Gherasimov, în filmul acestuia „Constructorii“. Și visează să lucreze într-o zi și cu soțul ei, actorul și regizorul Nikolai Gubenko. Deocamdată caută amîndoi un scenariu.

— Chiar dacă vom găsi unul în care să nu fie un rol pentru mine, am să-l ajut pe Nikolai cu tot ce pot, cu toată dragostea mea. Și o să-mi vie și mie rîndul, sint convinsă.

Inesa Moskalenko

REFLECTOR

■ Jack Lemmon interpretează rolul principal în „Înainte“, noul film al lui Billy Wilder, un musical. Se reface astfel admirabilul cuplu care a realizat „Apartamentul“.

■ Trecutul, prezentul și viitorul se amestecă într-o viziune care obsedează un fost soldat american participant la ultimul război mondial. Acest tulburător personaj este eroul filmului „Abatorul nr. 5“ al regizorului George Roy Hill.

■ Un raliu internațional în Bulgaria constituie tema filmului „Marea victorie“, semnat de Vasil Mircev.

■ Pe agenda de lucru a regizorului polonez Jerzy Gruza, este înscrisă o comedie dramatică după o năvălă de Bogumil Kobiela. Gruza va încerca rolurile principale lui Olgierd Lukaszewicz și Wojciech Pszoniak.

■ „Fiecare vrea să fie iubit, dar nu oricine reușește“ — așa a rezumat regizorul norvegian Per Oscarsson subiectul noului film: „Ebon Lundin“.

CINEMA

Zăpadă fierbinte

Pe platourile „Mosfilm“-ului regizorul G. Eghiazarov ecranizează romanul lui Iuri Bondarev „Zăpadă fierbinte“, care abordează dintr-un unghi inedit tema apărării Stalingradului.

Romanul este foarte cinematografic. Bondarev știe să creioneze din câteva trăsături tipuri de oameni care cuceresc

prin firescul lor, o întreagă lume de sentimente. Dragostea, ura, teama, curajul, îndoiala s-au concentrat pe mica porțiune de front de pe malul riului Mișka. Pe această bucată de pămînt, avînd un singur tun scăpat ca prin minune, o mină de soldați s-a angajat într-o luptă inegală cu dușmanul care arunca asupra-le valuri-valuri de tancuri. În iadul dantesc în care totul ardea și bubuia și numai o minune părea să le mai poată veni în ajutor, ostașii au rezistat.

Bineînțeles, filmul nu va prelua întregul material — foarte dens — al cărții. Regizorul este interesat mai ales de câteva caractere, de eroismul soldaților care au făcut din trupurile lor un zid de netrecut.

La conferința de presă organizată cu prilejul primului tur de manivelă, regizorul G. Eghiazarov a declarat:

— Aș dori ca eroii filmului nostru, soldații din anul '42 să le devină dragi spectatorilor, mai ales celor tineri, care cunosc războiul numai din cărți. „Zăpadă fierbinte“ va fi un omagiu adus celor care au murit și celor care au rămas în viață, o declarație de recunoștință.

Distribuția cuprinde actori cunoscuți ca: Gheorghii Ijenov, Igor Ledogorov, Bolot Bejșenaliev, Alexandr Kuznetov și alții.

INTERVIU

Marcel Carné la ora amintirilor

Marcel Carné a trecut pragul a șase decenii de viață în plină putere creatoare. Ne-o dovedește filmul „Asasinii ordinii“, în care abordează o temă de o actualitate stringentă: apărarea drepturilor omului, a libertăților lui cetățenești. Carné n-a rămas cantonat în trecut, ci simte pulsul timpului în care trăiește, dar poate că și mai important este faptul că filmele făcute de el acum două-trei decenii continuă să cucerească noi generații de spectatori.

Care dintre aceste filme i se pare cel mai bun?

— Am realizat în total nouăsprezece filme; pentru paisprezece am ales chiar eu subiectul. Acum, cînd privesc în urmă, pot spune că nu mi-e rușine de nici unul. M-am lepădat numai de „Lupii tineri“: cenzura l-a ajustat în așa hal, încît ceea ce a rămas nu se mai poate numi filmul meu. Cele mai izbutite mi se par „Copiii paradisului“, „Trubadurii diavolului“ și „Suflete în ceață“.

Carné a început „Copiii paradisului“ în 1943, iar premiера a avut loc la 2 martie 1945. Filmul nu cuprindea nici

Marcel Carné

un fel de aluzii sau paralelisme istorice. Și totuși el i-a dat temeii lui Georges Sadoul să scrie: „Evocarea marilor tradiții naționale ale poporului în perioada ocupației, cînd hitleristii își făcuseră un țel din a umili acest popor, însemna a sprijini direct sau indirect mișcarea de Rezistență“.

— În varianta inițială filmul „Copiii

— Te-am rugat de atîtea ori, nu mai chină cățelul!

paradisului“ dura trei ore și un sfert. Cenzura franceză l-a redus, fără acordul meu, la o oră. Procesul pe care l-am intentat, Jacques Prévert și cu mine, ne-a dat cîștig de cauză și filmul și-a recăpătat forma originală. După aceea, însă, proprietarii de săli au început iar să taie copiile fără milă. La un recent festival al filmelor mele organizat la Alger am revăzut „Copiii paradisului“ așa cum arăta la început. M-am convins că filmul nu s-a învechit și m-am bucurat.

„Suflete în ceață“, realizat în 1938, l-a situat pe Marcel Carné printre regizorii de frunte ai cinematografilor franceze. El a început să fie considerat un continuator al marii școli franceze de film și întemeietorul noii școli, cunoscută sub numele de „realismul poetic“.

— În plan estetic „Suflete în ceață“ a fost un film revoluționar. Să nu uităm că eram în plină epocă a filmelor de divertisment, cu decoruri și costume fastuoase, cînd meritele producătorilor erau prețuite în funcție de luxul risipit pe ecran și de numărul figuranților. Iar eu am venit cu numai două personaje, interpretate de Jean Gabin și Michèle Morgan, și cu o acțiune care se desfășura în ceață. Producătorul era atît de sceptic în privința succesului, încît de paisprezece ori și-a retras numele de pe generic și l-a pus înapoi.

„Suflete în ceață“ a avut o istorie interesantă. În 1937, studioul berlinez U.F.A. mi-a propus să fac un film cu Jean Gabin și am căzut de acord să ecranizez romanul „Cheiul cețurilor“ al lui Pierre Mac Orlan. Am scris scenariul împreună cu Jacques Prévert, modificînd sensibil subiectul. Dar scenariul a declanșat în Germania un scandal. Gobbels personal a interzis să se facă filmul, învinuindu-ne de „plutocrație, decadentă și nihilism“. Am rupt contractul. Gestul nostru a împus producătorului, care a consimțit să finanțeze filmul, L-am turnat pe fondul unor străzi cu pavajul umed, în ceață. Pe atunci nimeni nu filma așa și a trebuit să inventăm singuri mașina de produs ceață. Rolul lui Jean Gabin a fost unul dintre cele mai bune din cariera lui.

Pe la mijlocul anilor cincizeci, Marcel Carné a ecranizat romanul lui Zola „Thérèse Raquin“ cel mai puternic film postbelic al regizorului.

— Din punct de vedere profesional, „Thérèse Raquin“ este mai bine făcut decît celelalte filme ale mele. Este o adaptare liberă a romanului. L-am inventat de exemplu, pe soldatul care se înapoiază din Indochina, pentru a arăta înfrîngerea amorală a războiului asupra tînărului. Cred că cel mai bine mi-a izbutit în film evocarea mediului mic-burghez al prăvăliașilor. Mă interesează mediul social. În „Noaptea amintirilor“, de pildă, planul doi este solidaritatea muncitorească în perioada Frontului Popular.

Eu am venit în cinematografie pe vremea cînd era la apogeu generația lui Feyder, la care mi-am făcut ucenicia, Renoir, Duvivier, René Clair, căruia i-am fost asistent la „Sub acoperișurile Parisului“. Era o perioadă de înflorire a filmului francez. Fiecare cinematografie națională are astfel de perioade. În anii '20 s-a împus cinematograful revoluționar al lui Eisenstein, Pudovkin, Dovjenco; deceniul al cincilea a fost dominat de neorealismul italian; anii '60 au revelat cinematografia din țările Europei răsăritene.

Anii de aur ai filmului francez au fost 1930—1945. Producția de azi e sub nivelul celei de atunci. Sint convins că revirimentul poate veni numai de la filmul politic.

M. Cernienko
S. Certok

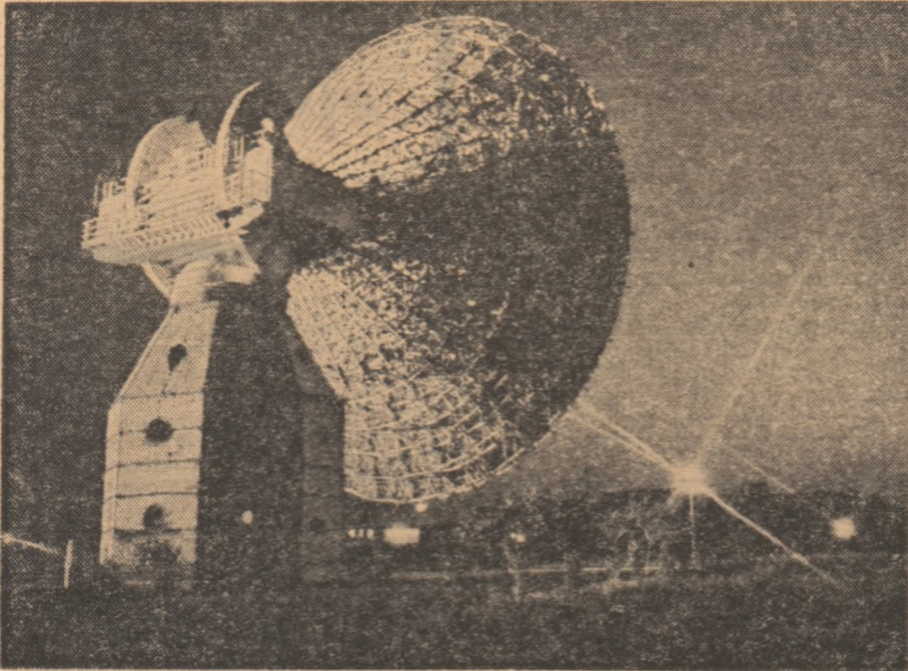

FIZICĂ

Laserul investighează norii

Oricât de promițătoare au părut la început, metodele de investigare a atmosferei prin radiosonde sau rachete nu mai sînt socotite acum îndestulătoare.

aparatura de televiziune nu poate înregistra nici norii cu densitate mică, norii cirus, de pildă, a căror prezență poate perturba măsurarea temperaturii

Centrul de conducere a zborului rachetelor

re. Urcînd pînă la 35 de kilometri, radiosondele măsoară de obicei cei mai importanți parametri sau standarde ale atmosferei: temperatura, presiunea, viteza și direcția vîntului, umiditatea. Adică tot atitea caracteristici absolut necesare pentru previziunile meteorologice. Numai că, s-a constatat, umiditatea atmosferei nu poate fi definită cu precizie prin radiosonde. Iar utilizarea instalațiilor radar amplasate la sol pentru urmărirea zborului sondelor și măsurarea, după deplasarea lor, a vitezei și direcției vîntului este foarte costisitoare. Sondajul meteorologic prin rachete este și mai scump. În plus, în cazul zborului unei rachete trebuie luate în considerare și complicatele efecte gazodinamice care iau naștere în cursul interacțiunii dintre aparatul de măsură și atmosferă.

În aceste împrejurări, în ultimii ani a început să se facă tot mai des apel la sondajul cu lasere. Cu atît mai mult, cu cît, spre deosebire de rachetele meteorologice, laserele pot fi utilizate în orice punct al globului, iar metodele de măsurare a parametrilor atmosferei prin generatoarele optice cuantice nu reclamă sisteme ascensionale și, prin urmare, evită nașterea unor probleme gazodinamice.

Sistemul de radar-laser pentru sondarea atmosferei este analog ca construcție, cu radarurile clasice. Evident, însă, laserul nu emite unde radioelectrice, ci puternice impulsuri luminoase. Difuzate în atmosferă, aceste impulsuri sînt captate de o antenă telescopică sau de oglinzi de proiectoare. După care, receptoare foto-electrice extrem de sensibile transformă semnalul luminos în semnal electric. Acesta este amplificat și înregistrat de o aparatură specială. Urișele posibilității ale laserelor moderne permit acum captarea de semnale din straturile înalte ale atmosferei. Grație acestor posibilități au putut fi studiați norii luminoși aflați la o înălțime de 80 de kilometri și chiar pulbere meteoritică aflată și mai sus.

Desigur, eforturile depuse în această direcție au în vedere țeluri foarte precise. Investigarea norilor este o problemă capitală pentru meteorologie, care trebuie să cunoască din ce în ce mai bine dezvoltarea diverselor tipuri de nebulozități, deplasările maselor de nori și microstructura lor: concentrarea picăturilor și cristalelor, dimensiunile lor. Pe de altă parte, cunoașterea exactă a limitelor superioare și inferioare ale altitudinilor la care se află nebulozitățile este de mare importanță pentru dirijarea avioanelor în zborul fără vizibilitate.

În sfîrșit, detectarea norilor pe fundalul suprafeței terestre și definirea structurii lor verticale s-au dovedit indispensabile pentru descrierea măsurătorilor făcute de pe sateliții artificiali ai Terrei. Într-adevăr, aparatura de televiziune instalată la bordul acestor sateliți nu poate distinge nebulozitatea cea mai densă pe fundalul suprafeței de dedesubt, dacă proprietățile reflectorizante ale norilor și ale suprafeței respective sînt egale. De altfel, a-

atmosferei făcută de pe sateliții artificiali. Primele radare-laser instalate la bordul unor sateliți artificiali au permis însă o definire mult mai exactă a parametrilor norilor.

BOTANICĂ

Un copac pentru trei oameni!

Aerul pe care îl respira omenirea acum 30 de ani conținea 29 părți bioxid de carbon la 100.000 părți de aer. Acum, conținutul de bioxid de carbon a sporit — datorită dezvoltării industriale — la 33,5 părți. Înseamnă acest spor un pericol?

După opinia specialiștilor, fenomenul este primejdios pentru plămîni, mai ales dacă ținem seama și de sporirea concentrației de oxid de carbon, bio-

— Da, buletinul meteorologic a avut dreptate. E ceață...

xid de sulf, acid cianhidric, clor, amoniac și diverși amino-derivați.

Pe de altă parte, bioxidul de carbon, închide calea razelor infraroșii ale Soarelui după ce acestea sînt respinse de suprafața Pămîntului, dînd astfel naștere așa-numitului „efect termic” și sporînd mereu temperatura atmosferei. Un cunoscut chimist afirma că dacă acest proces va continua nestingherit, calotele polare se vor topi și apele astfel eliberate vor inunda orașe mai mari sau mai mici ca New-York, Londra, Rotterdam, Roma și altele, situate în apropierea unor ape mari. Căci toate se vor afla la un moment dat la cîțiva metri sub apă. Dar încă înainte de această catastrofă, sporirea neconținută

a temperaturii s-ar putea solda cu dispariția multor specii de animale care nu pot trăi decît între anumite limite de căldură.

Există însă și forme de viață pentru care bioxidul de carbon nu este o otrăvă, ci dimpotrivă hrana preferată — ca de pildă unele bacterii și copaci. Se știe că clorofila din frunzele copacilor consumă bioxid de carbon și elimină oxigen. De aceea, un copac de mărime mijlocie dă în 24 de ore o cantitate de oxigen suficientă pentru trei oameni. Rămîne, însă, ca oamenii să fie convinși de importanța pe care o au pădurile pentru menținerea purității aerului.

Nu de mult a fost dată publicității o comunicare despre volumul aerului înconjurător. Acesta ar însuma 5.000.000 miliarde de tone, ceea ce nu-i prea mult. Să nu uităm că grosimea atmosferei este foarte mică, în comparație cu raza terestră care este de 6.000 de kilometri. De altfel și copiii învață la școală că dacă am compara Pămîntul cu o portocală, învelișul de aer ar părea o foiță de țigară în care ar fi ambalată portocala. Și mai ales să nu uităm că omenirea sfîșie mereu această foiță, fără să se gîndească la gravele consecințe ale acestei ușurințe.

PSIHOLOGIE

În ce dispoziție sîntem !

Să privim atent cele opt semne de mai jos și să alegem unul care ne place cel mai mult, și altul care ne dă plăcere cel mai puțin. Alegerea pe care o vom face ne va ajuta să ne testăm apoi starea sufletească în momentul respectiv.

Să reținem deci numărul semnului „favorit” și al celui „respins”. Apoi să consultăm tabelul, în care vom alege semnele alese, iar în dreptul fiecăruia o coloană sau un rînd de cifre. În partea de jos se intersectează șirul și coloana din dreptul semnului ales vom găsi un număr care, la „Răspunsuri”, ne va indica dispoziția din momentul respectiv.

Dacă dorim să testăm prin aceleași semne un grup de prieteni sau cunoscuți, să-i rugăm, pe fiecare în parte, să-și aleagă în gînd cele două semne pentru a nu se influența reciproc. Cînd astfel o alegere viciază. Alegerea mai poate fi viciată și de grabă.

Testul definește, într-o măsură mai mare sau mai mică, starea sufletească într-un moment dat, atitudinea față de viață, față de alți oameni sau față de noi înșine. Dar de aici nu trebuie să tragem concluzii și asupra caracterului. O inimă poate avea momente de furie, dar aceasta nu înseamnă încă că este și rău. Sau într-o zi ni se poate întimpla să fim necăjiți că am rămas în „pană de ban”, din care pricină nu mai sîntem dispuși să-i împrumutăm pe alții, dar asta nu înseamnă că sîntem avari și avizi după ban.

Să nu cerem însă testului prea mult: el este mai degrabă un „oc” psihologic, decît un studiu științific în adevărată accepție a cuvîntului. Dar un joc instructiv.

Răspunsuri

1. Sînteți grăbit, preocupat, nerăbdător. Aveți, în mod cert, și o bună doză de ambiție.

2. Vă place modestia, ați vrea să duceți

șta știința știința știința și
știința știința știința știința
șta știința știința știința
știința știința știința știința
1 știința știința știința și
iința știința știința știința
știința știința știința
știința știința

o viață simplă, fără pretenții. Încecați, se pare, să vă înfringeți o dorință.

3. Ați dori să fiți stăpînit și hotărît. Dar vă lipsește parcă liniștea.

4. Prețuiți la dv. și la ceilalți cumpătarea și demnitatea. Nu sînteți cumva socotit de modă veche?

5. Ați dori să vă eliberați cel puțin pentru un timp de diverse treburi și obligații, sînteți sătul de răspundere și acțiuni ra-

ționale. S-ar putea ca o dată să nu exagerați cu autodisciplina.

6. Sînteți răbdător, socotiți că toate lucrurile trebuie să-și urmeze cursul lor, fără o agitație suplimentară. Nu cumva, însă, vă ascundeți chiar de dv. teama de viață?

7. Simțiți foarte acut nevoia de a vă „juca” într-un fel sau altul de-a contactul cu oamenii, înduiți după o purtare firească. Nu cumva, însă, tocmai asta vă lipsește?

8. Vă atrag oamenii modești și săritori: vă face deosebită plăcere să înfringeți vanitatea. N-ar strica, în schimb, ca dv. să aveți puțină mîndrie.

9. Ați dori să fiți mai curajos, chiar agresiv în problemele de viață; nu vă îngăduiți nici un fel de compromis. Nu cumva altădată v-ați permis prea multe?

10. V-ar plăcea să fiți nepăsător, lenes: prietenii socotesc că nu năzuieți către un fel bine determinat. Nu cumva vă chinuie în ascuns grija pentru viitor?

11. Nu aveți destulă energie, vă trebuie mai multă odihnă. Se vede că ați fost multă vreme apăsător de o tensiune interioară.

12. Ați vrea să vă mulțumiți cu ceea ce sînteți. S-ar putea să prețuiți bucuria și liniștea sufletească mai presus de tot soiul de succese. Vă întrebați: ce valoare au succesele?

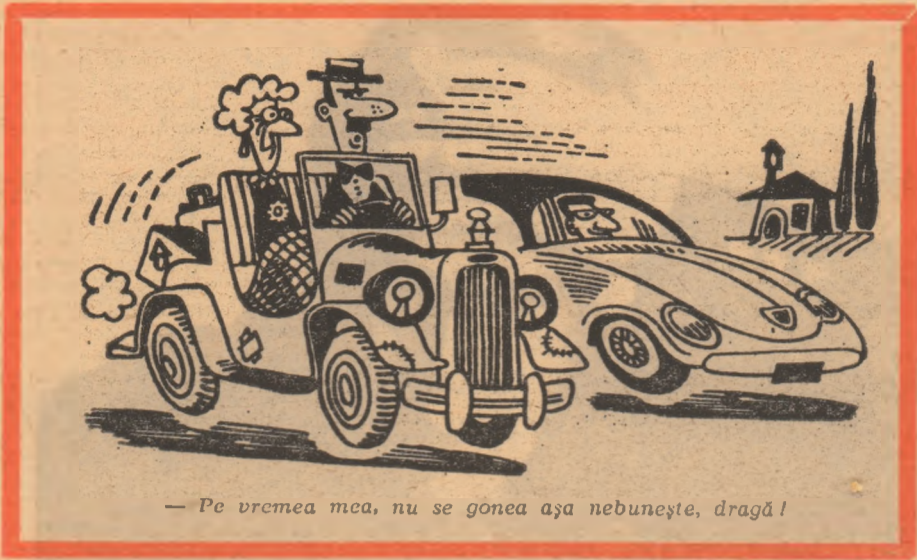
13. Socotiți că nu trebuie să vă doriți imposibilul: ați vrea să vă destindeți, să duceți o viață liniștită. Dar poate că nici nu aveți calități de luptător?

14. Sînteți imperturbabil sau cel puțin ați vrea să fiți. În orice caz e vorba de o impasibilitate exterioară.

15. Sînteți un ins practic, ordonat, vă place ordinea și cinstea. S-ar putea ca prietenii să vă considere insuficient de elastic.

16. Predominanta dv. este scepticismul. Vă lipsește entuziasmul, n-aveți încredere

tehnica
tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica
tehnica tehnica tehnica

— Pe vremea mea, nu se gonia așa nebunește, dragă!

decît într-o experiență verificată. Uneori se spune despre dv. că sînteți un copil mare.

17. Preferați un asalt hotărîtor în locul unor manevre. Se vede că nu aveți destulă putere să fiți mai hotărît.

18. Vă plac subtilitățile, rafinamentul, eleganța. Nu puteți fi socotit un om reîntînat. Sînteți probabil lipsit de voință.

19. Ați vrea să vă smulgeți din monotonia vieții cotidiene, vă place tot ce-i uimitor. Nu trăiți cumva cu capul în nori?

20. Vă împotriviți tentației de a vă des-tinde, de a trîndăvi, preferați genul ener-gice și preocupat. Cu siguranță că nu aveți putere de concentrare.

21. Vă supără formalismul în com-portare, ați vrea să vă exprimați mai limpede sentimentele, să vă subliniați personalita-tea. Se vede că vă stăpîniți greu.

22. Evitați aprecierile superficiale, apreciați numai seriozitatea și profunzimea. De aceea uneori vă lipsește simțul umorului.

23. Principalele trăsături ale caracterului dv. sînt dreptatea și fermitatea. Nu pro-cedați oare uneori fără tact?

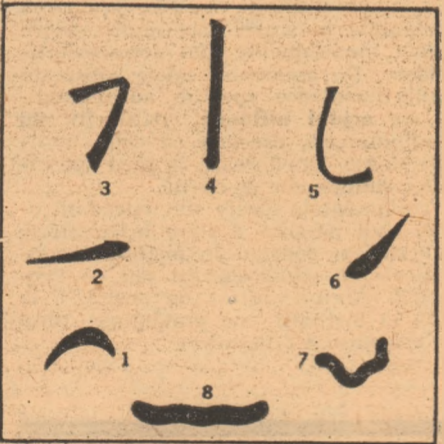
24. Sînteți un ins blajin și pașnic; sau ați dori cel puțin să aveți asemenea in-susiri. Vă lipsesc cumva?

25. Aveți o fire motivă și entuziasă, nu apreciați judecata chibzuită. În fundul sufletului înclinați se pare spre șovăială.

26. Vă place constanța în opinii, fide-litatea în deprinderi. Aveți oroare de orice fel de schimbări. Nu-i exclus să fiți stă-pînit de dorința de a domina.

27. Vă plictisiți. Ați dori impresii noi, inviorătoare, dar acest lucru implică acti-vitate. Dv., însă, vă urniți, se pare, cam greu.

28. Vă doriți variație în viața cotidiană și în suflet, dar ceva vă reține, vă im-piedică să realizați acest obiectiv. Ar tre-bui să vă gândiți dacă nu dați dovadă de prea multă superficialitate în ideile despre schimbarea propriei dv. vieți.

29. Ați vrea să vă dedicați unei indelet-niciri importante și să vă aflați locul în viață. Nu vă cuprinde uneori mila pentru propria dv. persoană?

30. Sînteți punctual, rațional, vă place să fiți rezonabil. Uneori s-ar părea, însă, că nu prea deosebiți faptele reale de pro-priile dv. plăsmuiri.

31. Sînteți optimist și credeți în succes. S-ar putea să credeți că profunzimea în gîndire duce inevitabil la melancolie. Dar o asemenea părere nu vă poate fi de folos.

32. Vă place bunătața, prietenia, gene-rozitatea. Sînteți se pare original și în același timp încăpățînat.

33. Aveți spirit practic și nu vă place să vă pierdeți vremea cu discuții inutile. Uneori nici nu-i observați pe cei din jur.

34. Sînteți dinamic și perseverent. Aceste

trăsături nu ascund, însă, cumva amără-ciune și pesimism?

35. Admirați grandoarea, sublimul. S-ar putea ca uneori să priviți de sus la cei care nu sînt din acest punct de vedere la nivelul dv.

36. Aveți tendința de a vedea lucrurile cu umor și filozofie. Această trăsătură ascunde, însă, și multă mîhnire.

37. Sînteți dirz și nu vă place să depin-deți de cineva; ați vrea să dobîndiți totul numai cu propriile d-voastră puteri. Nu-i exclus ca uneori să uitați să fiți bun.

38. Sînteți plin de viață și uneori vă feriți de cugetarea profundă. Deși se pare că sînt destule lucruri asupra cărora ar trebui să cugetați.

39. Dispoziția dv. ar trebui caracterizată ca inflăcărare, ați vrea să stați de vorbă cu cineva care să vă înțeleagă și îi evi-tați pe plicticoși. Se pare, însă, că nu aveți prea des ocazia să vă împliniți acest deziderat.

40. Vă încercă dorința de a deveni mo-dest, de a ierta mai ușor jignirile. Dv. înșivă ați jignit, însă, poate pe cineva mai dureros decît ați fi vrut?

41. Aveți dorința fermă de a răzbi în miezul lucrurilor, de a le înțelege, de a fi îngăduitor, de a nu fi categoric. Evitați ideile preconcepute. Nu cumva v-ați făcut vinovat în trecut tocmai de acest păcat?

42. Sînteți un om săritor și împărtașiți profund necazurile altora. Dar sînteți oare totdeauna gata să le săriți efectiv în ajutor?

43. Lenea a pus stăpînire pe dv. n-aveți chef de lucru, nu doriți nici un fel de bătaie de cap. Aveți în schimb idei am-bițioase.

44. Ați dori să fugiți de zgomot și agi-tație și să priviți exclusiv în dv. De mult n-ați mai făcut acest lucru.

45. De multă vreme vă bate gîndul să încheiați fără prea mare efort socotelile cu cineva, dar în subconștient știți că acest lucru e imposibil.

46. Vă plac lucrurile clare, simple.

47. Sînteți plin de bune intenții și ați dori să fiți cit mai drept în toate hotărî-ririle dv.

48. Prețuiți la dv. și la cei din jur rea-lismul în aprecierea lucrurilor și a oame-nilor.

49. Vă plac spiritele întreprinzătoare și inventive. S-ar părea, însă, că dv. vă lipsește entuziasmul și energia.

50. Vă doriți cît mai multă veselie și strălucire. Ce vă apasă?

51. Prețuiți cumpătarea, calmul. Vă lipsesc?

52. Puneți vioiciunea și naturalitatea mai presus de rațiune. Vă lipsește autodiscip-lina?

53. Sînteți destul de încredzător și vă place libertatea. Păreți mindru, dar une-ori vă simțiți neajutorat.

54. Ați vrea să faceți din fiecare zi săr-bătoare.

Semnul favorit

	1	2	3	4	5	6	7	8	
1	✓		48	37	30	16	22	2	14
2		54		17	26	4	12	10	43
3	7	32	45		47	24	40	13	6
4		52	28	21		41	8	5	91
5	✓	25	33	9	23		29	7	46
6	✓	50	31	34	53	36		38	55
7	✓	35	20	56	18	18	44		51
8		19	1	49	3	39	42	27	

Semnul respins

55. V-ar plăcea să fiți calm, să treceți peste dezordinea din jur. Nu aveți destulă încredere în dv.

56. Ați dori să fiți mai puternic, vă e teamă să nu vă dezvăluți slăbiciunea. S-ar putea să fiți socotit rău. În realitate sînteți mai slab decît credeți.

A. Dobrovici

BIOLOGIE

Flăcările vii ale nopții

Acum aproape 2300 de ani, celebrul filozof grec Aristotel care, ca toți în-vățații din vremea aceea, se ocupa și de știință, scria: „Deși prin natura lor nu sînt nici foc, nici înrudite cu focul, unele lucruri dau totuși naștere la lu-mină”. Contemporani și urmași de-ai lui au povestit infricoșăți că, în anu-mite anotimpuri, au văzut marea stră-lucind sau scăpărînd-brusc cînd era despăcată de lopeți ori răscolită de vînt. Evident, ei nu aveau cum să știe că „a-prinderea” mării se datora unei minus-cule ființe vii. Și, la fel, secole de-a rin-dul omul a atribuit puteri magice trun-chiurilor de copaci care, deși „ardeau” noaptea, nu se consumau, căci nu cunoș-tea existența bacteriilor și ciupercilor luminescente care cresc pe lemnul pu-tred.

Lumina „rece” produsă de multe fi-ințe — nu numai de licurici — este re-zultatul celui mai eficient sistem emi-tător de energie din cite se cunosc. Fi-zicianul Robert Boyle, pionier al stu-diului bioluminescenței, a arătat, încă în 1667, că „lumina” bacteriilor și ciu-percilor se „stinge” dacă microorganismele nu mai au oxigen. Au trebuit să treacă, însă, mai bine de două secole pînă cînd R. Dubois a descoperit o sub-stanță specifică, numită de el lucife-rină, care produce lumină atunci cînd reacționează cu o enzimă — luciferaza — și cu oxigenul. Ulterior s-a văzut că există mai multe feluri de luciferină și luciferază, respectiv că aproape fie-care specie luminescentă are „combustibilii” ei. Cînd reacționează între ele, cele două substanțe suferă anumite mo-dificări, cu care prilej emit energie lumi-noasă vizibilă, dar nu și căldură. Acum cercetătorii studiază modul în care a-numite celule și țesuturi produc lucife-rină și luciferază, cum sînt „dirijate” acestea, ce influență exercită asupra reacțiilor fotoemitoare oxigenul. presiunea, temperatura, diverse enzime și medicamente. Dat fiind că reacțiile de luminescență se bazează pe com-puși chimici implicați în metabolismul tuturor ființelor, lămurirea lor ar pu-tea da unele rezultate general valabile și aplicații practice. Luminescența li-curicilor, de exemplu, recurge la ener-gia cu care sînt încărcate moleculele de adenozintrifosfat (A.T.P.), substanță existentă în toate celulele vii. Expe-riențe recente au arătat că celulele can-ceroase conțin mai puțin A.T.P. decît celulele sănătoase și, în consecință, e-mit o lumină mai slabă cînd sînt in-jectate cu un extract din „lanternele” li-curicilor. Cercetătorii cred că un astfel de extract ar putea deveni într-o bună zi un important instrument de detec-tare a cancerului.

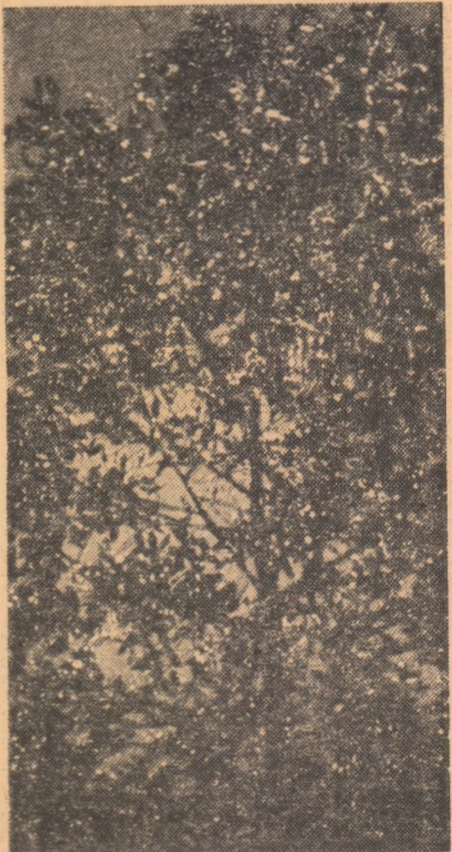
Spuneam că bioluminescența nu este un apanaj al licuricilor. Cele mai mici organisme luminoase sînt niște specii de bacterii care n-au nici o miime de milimetru în diametru și fac uneori să strălucească vreun pește arancat pe mal sau vreo omidă moartă. Povestile despre lumina răspîndită de trupurile soldaților căzuți pe cîmpul de luptă își au probabil originea tocmai în prezența acestor bacterii pe pielea cadavrelor ră-mase neîngropate.

Printre nevertebratele luminescente sînt multe animale marine: crevețe, me-duze, sepi, viermi, moluște, protozoare și flagelate. Îndeosebi cele din urmă produc efecte spectaculoase. *Pyrodinium bahamense*, de pildă, trăiește tot anul într-un mic golf situat pe coasta

de sud-vest a insulei Porto Rico. În nopțile cu lună direle din urma bărcilor strălucesc atît de puternic încît gol-fulețul a fost numit „Bahia Fosfores-cente”. În aceeași regiune, din preajma Insulelor Bahamas, Columb a văzut „o luminare în mișcare”. Era orobabil viermele *Odontosyllis*, pe care lumi-nescența îl ajută la perpetuarea speciei. În lunile de vară, citeva zile după Luna plină, femela acestui vierme de circa 2,5 cm își părăsește adăpostul din co-rali și se ridică, strălucitoare, la supra-față. Nu încapă îndoială că în felul a-cesta ea atrage masculul, a cărui ur-mărare o face apoi să se învîrtească foarte agitată și să-și depună ouăle care rămîn în urma ei tot într-o diră luminoasă. Masculul fecundează norul strălucitor de ouă.

Alți „licurici” de mare ieșii din co-mîn sînt niște crustacee de mărimea unei semințe de roșii care trăiesc în locurile cu apă puțin adîncă și fund ni-sipos de lîngă coastele Japoniei și se-cretă un lichid luminos cînd sînt de-ranjate. E interesant că ele își păstrează această calitate și după moarte, fapt pentru care în timpul războiului au fost folosite în armata japoneză pentru des-cifrarea hărților în timpul nopții. În fine, foarte interesante sînt și „lanter-nele” sepiilor, inezstrate nu numai cu lentile și reflectoare, ci și cu obtura-toare care le sting și le aprind; unele își schimbă chiar culoarea.

Licuricii terestri sînt toți gîndaci din ordinul *Coleoptera* și strălucesc fie în stadiul larvar, fie în cel adult. Doar în Noua Zeelandă există un licurici care e văr bun cu musca de casă. O mențiu-ne specială merită *Pteroptyx* sau *kelip-kelip*, cum i se spune la el acasă în Malaezia. În amurg un licurici de pe creanga unui copac își aprinde lanter-na parcă pentru a anunța începutul

Licuricii din regiunile tropicale trans-formă copacii în adevărate jocuri de artificii.

spectacolului. Alții îi răspund și în cu-rînd întreg copacul piipiie; apoi, brusc, luminile dintr-o zonă încep să clipească la unison. Alți licurici se adaptează ritmului astfel încît, la un moment dat, toate luminițele se sting și se aprind dintr-o dată. Biologii bănuiesc că mas-culii acționează în felul acesta pentru a atrage atenția femelelor, dar nu știu cum procedează pentru a se pune la unison.

În general, valoarea luminescenței pentru organismele care o produc este o problemă care-i preocupă mult pe specialiști. Funcția lanternelor autoali-mentate pare să varieze de la o specie la alta. Într-unele cazuri s-ar zice chiar că nu are nici o finalitate (orga-nismele unicelulare marine sau ciupercile). Despre peștii abisali s-a spus că își folosesc luminile ca pe niște faruri cu care scrutează întunericul. Alte motive plauzibile sînt: atragerea prăzii sau a genului opus, recunoașterea și a-dunarea laolaltă, speriatul dușmanilor. Dar de ce o specie are dispozitive lu-minoase și alta înrudită nu posedă este încă un mister. După cum este, de ase-menea, nelămurită raritatea biolumi-nescenței în apa dulce.

Poșta medicului

SILVIA. — Cimpina, Jud. Prahova; **ANTAL NELU** — București: Sindrom discordant, nevroză obsesiv-fobică, sindrom anxios. Neurologii diagnostichează afecțiunea, instituie tratamentul, dar de cele mai multe ori prognoza afecțiunii este „în mîinile” bolnavului. Ce am mai putea adăuga la „cocteilul” medicamentos, fără riscul de a vă provoca o nouă boală — polipragmazia — „boala abuzului de medicamente”? Frica, deprimarea, irascibilitatea sînt stări neuropsihice posibile și la oamenii sănătoși. Deosebirea dintre sănătate și boală constă în acest caz — după fericita expresie a scriitorului francez Pierre Mac Orlan, în „facultatea pe care o posedăm în noi de a o nega și de a o face să dispară așa cum te joci cu un comutator”. Acesta este și sfatul nostru: să răsuciți „comutatorul” voinței și să ajutați în felul acesta pe medicii care, să fiți siguri, depun toate eforturile și competența pentru a vă vindeca.

DISPERAT C.I. — Iași; **IOANA D.** — Comuna Serbănești, Jud. Or: Tratamentul prin febră (piretoterapie) în sifilisul nervos este utilizat astăzi tot mai rar, considerîndu-se că nu ar mai fi necesar în condițiile unui tratament corespunzător cu penicilină G (12—18 milioane pe o serie în doze zilnice de 1 milion fără a se depăși însă o doză totală de 80-100 milioane unități). Cum dv. afirmați că sînteți rezistent la penicilină (?) s-ar putea încerca totuși și **malioterapia**, acțiunea acesteia fiind mai complexă; ea pare să declanșeze și fenomene de imunizare complexe și să crească capacitatea de apărare a organismului față de infecția. Consolidarea se va face prin cure penicilinobismutice timp de 3-5 ani.

B. EMILIAN — Constanța; **SIMION MIHAI** — Brașov: Într-adevăr, în vitiligo, boală de piele cu cauză încă necunoscută, caracterizată prin pete acromice, tratamentul actual continuă să dea rezultate incerte, de multe ori nesatisfăcătoare. Pentru stimularea pigmentării se utilizează substanțe fotocatalizatoare (Meladinine, Oxoralen, iar mai recent Trioxalene), în prezența helioterapiei și badijonați cu soluție de Meladinină, urmate de expuneri progresive la soare sau la ultraviolete artificiale. Se pare că asocierea cu Clorochin (200 mg/zi) ar da însă rezultate mai satisfăcătoare. Mai pot fi prescrise (eventual concomitent cu Meladinina) Romavit 1-2 g/zi, vitaminele B12 1.000 gamma (de două ori pe săptămînă) și B₆ 2-3 comprimate la 2 zile, precum și siropul Neanemovit (3-4 linguri/zi). Eventual, soluția de Meladinină poate fi înlocuită prin esență de bergamote, de levanțică sau de eucalipt, urmată de tratări cu ultraviolete, dar în doze ceva mai mari ca după Meladinină.

P.T. — Ploiești: 1) Din păcate, cum știți și dv., la copii — conform unei clasice metafore medicale — reumatismul „linge” articulațiile și „mușcă” inima. Tratamentul leziunilor valvulare reumatismale, de tipul cordului mitral necesită în primul rînd asanarea tuturor focarelor de infecție (atenție la sinuzita recidivantă!) și tratarea promptă a tulburărilor de ritm cardiac. În special a tahicardiei paroxistice prin administrarea continuă de chinidină, eventual chiar digitalizarea; 2) N-ar fi imposibil ca tulburările să se datoreze într-adevăr spasmofiliei. Specialiștii vor decide!

LIZI — București: În problema obezității de menopauză, cheia de boltă a terapiei este regimul de restricție alimentară și nu terapia hormonală extractul tiroidian ducînd de obicei la manifestări de intoleranță. Se recomandă o rație calorică de 1.600 calorii/zi, cuprinzînd carne degresată crudă, brînzeturile slabe, fructe proaspete apoase și un minimum de grăsimi vegetale. Acest regim e bine să fie însoțit și de reducerea consumului de sare. Ca medicamente moderate ale apetitului puteți utiliza: Gastrofibrin, eventual Silutin. Pentru a lupta împotriva retenției de apă și săruri, care însoțesc adesea supraîncărcarea grăsoasă, puteți utiliza de două ori pe săptămînă, sub control medical diuretice de tipul Nefrix, Esidrex sau Lasix eventual corticoterapie care, după unii, ar favoriza eliminarea sodiului și ar reduce intensitatea senzației de foame prin creșterea glicemiei.

LILIANA C. — București: Mai mult ca sigur că aceste palpitații nu sînt decît frecvente tulburări neurovegetative (caracteristice unor firi prea emotive) căroră 15-20 picături de tinctura valeriana ori 1-2 cpr. de Bergonal sau Extraveral administrate la nevoie, le pot „veni de hac”. Vă sfătuim totuși să vă faceți și o electrocardiogramă.

BISTREAN NICOLAE — Timișoara: 1) În arterioscleroza obliterantă periferică, afecțiune provocată de ocluzia arterelor periferice prin plăci aterosclerotice, ducînd la ischemie periferică crenoterapia (de la krene-izvor adică tratamentul cu ape minerale) este aceeași ca pentru toate bolile cardiovasculare adică cura termală prin băi carbogazoase și mofete la Vatra Dornei, Covasna, Tușnad, Buziaș sau Borsec; 2) Băi calde de 1-2 ori pe săptămînă; 3) Vă indicăm câteva medicamente vasodilatatoare care se iau sub strict control medical: Tolazolin, Hydergine, Padutin, Kalkrein Vasculat, Butedrin etc.; 4) Avînd în vedere posibilitățile de sinteză în organism a grăsimilor din glucoză este bine să restrîngeți tot mai mult consumul dulciturilor; 5) Intenționează în privința eficacității acestei terapii.

Sistemul nervos central este grav periclitat de zgomot.

IGIENA AUZULUI

Infernul decibelilor

Una dintre cele mai frecvente și mai periculoase forme de poluare a mediului înconjurător este **poluarea sonoră**, zgomotul asurzitor produs de străzi, uzine, imobile, aeroporturi. Adevărat flagel al vremii noastre, zgomotul a devenit astăzi un fenomen realment alarmant. De aceea, această noxă figurează printre problemele majore ale protecției mediului ambiant. Cu deosebire, dacă poluanții aerului și ai apei sînt din punct de vedere chimic ușor de stabilit și măsurat, zgomotul — ori, mai exact, **zgomotele** — sînt mult mai greu de identificat. Definindu-le ca **fenomene acustice** care produc o senzație auditivă neplăcută, jenantă, zgomotele sînt percepții subiective. Dar, nu mai puțin, existente pretutindeni unde omul modern îndură „infernul decibelilor” (decibel = unitatea de măsură a intensității sonore a sunetului N.R.).

Să fie totuși vorba numai de o simplă jenă, de un **anxios disconfort auditiv**? Ori expunerea permanentă la zgomot provoacă tulburări reale dacă nu chiar leziuni?

Înainte de a răspunde la aceste întrebări să facem loc citorva constatări. Dacă rachetele spațiale produc la lansare un zgomot de 170 decibeli, iar sirenele un zgomot de 150 decibeli (extrema limită tolerabilă pentru ureche este de 140 decibeli), e bine să știm că o motocicletă emite zgomote evaluate la 120 decibeli (pragul-limită al durerii), iar o stație de metro 90 decibeli, adică intensități sonore situate în zona considerată ca periculoasă pentru organismul uman.

Cel dintîi atins de zgomotul excesiv este evident sistemul auditiv și numai în legătură cu el putem vorbi cu adevărat de **leziuni** produse de zgomot. Dar în cadrul acestei patologii „sonice” cercetătorii au fost de acord că organismul în ansamblul său resimte efectele nefaste ale excesului de zgomot. Aparatul cardiovascular de pildă, supus în mod cronic unui număr crescut de decibeli suferă de **tahicardie** (accelerarea bătăilor inimii). În timp ce vasoconstricția arterelor duce la creșterea tensiunii arteriale.

Aparatul respirator își poate de asemenea vedea ritmul modificat și chiar și sistemul digestiv se resimte în urma apariției unor tulburări gastrice și de încetinire a tranzitului intestinal. Cel mai serios lezată de agresiunile sonore este însă, fără îndoială, sistemul nervos central. Specialiștii atribuie astăzi zgomotului o bună parte din responsabilitatea pentru apariția bolii în unul din trei cazuri de nevroză și în patru din cinci cazuri de migrenă! Aceasta fără a mai vorbi de creșterea procentului de depresioni nervoase și în special de stări de surmenaj pe care, din păcate, nu știm să le prevenim, ci doar le constatăm atunci cînd au apărut.

Sistemul nervos este un releu și în același timp un punct de impact primordial al agenților sonori. Intrucît căile auditive se află în strînsă conexiune cu multe alte formații nervoase, printre care și cortexul cerebral. Trasee electroencefalografice au pus în evidență modificările undelor cerebrale

sub acțiunea zgomotelor. Cel dintîi perturbat este somnul, fie că zgomotele persistente îl împiedică pe cineva să doarmă ori îl trezesc brusc, fie că, în sfîrșit, ele transformă somnul profund într-un somn superficial, pe apucate și foarte puțin reconfortant.

De asemenea s-a dovedit că memoria imediată scade simțitor prin percepția unui zgomot de fond intens (85 de decibeli permanenți), în timp ce memoria faptelor îndepărtate este, pare-se, ameliorată. Capacitatea de atenție suferă și ea contrașocul zgomotului. Ca o ripostă la agresiunea sonoră, se produce un ansamblu de reflexe negative, o puternică tensiune neurovegetativă. Așadar, zgomotele sînt o cauză primordială de emoții negative și de **stressuri**.

Tinînd seama de această situație, în 1971 Organizația Mondială a Sănătății a organizat un simpozion asupra zgomotului citadin și al celui din timpul muncii, în cadrul căruia 10 experți europeni și nord-americani au trecut în revistă efectele zgomotului asupra sănătății omului, examinînd posibilitățile de limitare a surselor de zgomote provenite din circulația automobilelor, a avioanelor cu reacție sau de la mașinile industriale. Participanții au studiat posibilitățile determinării unui indice comun de expunere la zgomot, indice care să țină seama de toate caracteristicile fizice ale zgomotelor susceptibile să producă efecte biologice semnificative și care ar fi acceptate pe linie internațională pentru a se limita expunerea sonoră atît în industrie cît și în oraș. Acest prim pas esențial ar permite guvernelor să aplice măsurile necesare pentru a proteja în mod eficient populațiile împotriva amenințării crescînde a poluării prin zgomot.

UROLOGIE

Cistitele — simptom sau boală?

Cistitele cronice, inflamații ale vezicii urinare, constituie indiscutabil cea mai frecventă problemă urologică la femei. Congestia mucoasei vezicale este provocată de diverse inflamații de vecinătate (afluxul menstrual, sarcina, prolapsul uterin etc.). Cînd e depistată la bărbați cauzele cele mai obișnuite sînt: adenomul de prostată, stricturile uretrei, litiaza renală.

Este bine să precizăm că prin termenul de **cistită** se înțelege un ansamblu de semne — urini frecvente, dureri în timpul micțiunii și puroi în urină. Limpiditatea urinelor elimină diagnosticul de cistită, chiar cînd du-

esculap
esculap esculap
sculap esculap escula
lap esculap esculap es
esculap esculap esculap
culap esculap esculap escu
p esculap esculap esculap e
sculap esculap esculap escula
lap esculap esculap esculap e

reerea și polakiuria (urinele frecvente) sînt prezente. Cistita nu este, așadar, decît un ansamblu de simptome și nu se poate vindeca fără a i se trata cauza. Or, aceste cauze pot fi extrem de variate.

Tuberculoza renală este cea mai importantă, nu atît prin frecvență, cît din necesitatea instituirii unui tratament complex și a unui diagnostic timpuriu al bolii. Prin urmare, orice examen bacteriologic al urinelor în timpul unei cistite trebuie să comporte neapărat și o cercetare sistematică a bacilului Koch; prezența acestuia confirmă originea tuberculoasă a cistitei.

Cistitele de origine vezicală sînt și ele destul de numeroase. La origine pot sta: traumatisme vezicale, boli parazitare, tumori sau polipi vezicali, în fine calculi vezicali puși în evidență prin urografie și cistoscopie.

Colitele sînt și ele o cauză frecventă a cistitelor cronice. Rolul **constipației** la femeile suferinde de cistită constă, se pare, într-o stare de iritație cronică a intestinului gros care ar permite, după unii, trecerea microbilor (în special a **colibacililor**) din intestinul gros în vezică. Coexistența acestor două simptome este atît de frecventă, încît pe plan terapeutic este la fel de important de tratat atît constipația, cît și cistita cronică.

Mai există, în fine, **cistite alergice**, legate de ingerarea anumitor alimente, **cistite endocrine** ritmate de ciclul menstrual și care apar în cursul ciclului sau chiar ceva mai înainte.

Tratamentul cistitei cronice poate fi foarte simplu ori, dimpotrivă, foarte complex, sprijinindu-se în mod esențial pe terapia antiinfecțioasă. Agentul antimicrobian — antibiotice sau sulfamide — va fi ales în funcție de antibiogramă, dîndu-se preferință antibioticelor și sulfamidelor mai puțin toxice și care vor trebui utilizate mai mult timp. Dintre acestea amintim, ca antibiotice: Penicilina G, Cloramfenicolul, Eritromicina, Meticilina, Tetraciclina, iar ca produse chimio-terapice: Negram (acid nalidixic), Sulfametin, Neoxazol, Nitrofurantoin. Bolnavul va bea lichide multe și va evita expunerea prelungită la soare, căci multe dintre aceste medicamente sînt fotosensibilizatoare. De asemenea, unele substanțe antiinflamatoare specific anti-reumatice, ca **acidul niflumic** (Nifluril) sau Fenilbutazona, asociate cu cele antiinfecțioase, ameliorează în mod spectaculos simptomele de cistită.

Tratamentele locale sînt cîteodată utile, cînd persistă o stare inflamatorie a vezicii și constau în instilații endovezicale cu corticosteroizi sau cu Protagol, Argirol, nitrat de argint 1 la sută (3 instilații pe săptămînă timp de cel puțin 4 săptămîni).

— Dacă televizorul o dă, e bună! —

INSULELE GALAPAGOS

Un adevărat muzeu natural

— Călătorii sînt rugați să-și declare greutatea exactă.

Cu aceste cuvinte a început călătoria noastră în insulele Galapagos. Rugămintea ne-a fost adresată imediat ce cvadrimotorul DC-6 a decolat de pe aeroportul din Quito; apoi, după ce a luat altitudine, aparatul s-a îndreptat spre sud-vest, în direcția Oceanului Pacific.

Printre călători s-a stîrnit mai întii rîmnoare. Dar lucrurile sînt cît se poate de simple. În insulele Galapagos, aflate la 600 mile depărtare de Ecuador, nu există hoteluri și pînă nu de mult turiștii se înțelegeau cu pescarii din arhipelag asupra cazării și a hranei sau uneori își aduceau chiar ei provizii. Acum, însă, excursiile sînt organizate de agenția ecuadoriană Metropolitan Tours. De două ori pe săptămînă, turiștii sînt transportați în arhipelag cu avionul. Acesta decolează de pe aeroportul din Quito, aflat în centrul țării, chiar în munți, la 2800 metri altitudine, face escală la Guayaquil, marele oraș de la Oceanul Pacific, iar de acolo îmbarcă toate cele necesare pentru turiști. De asta trebuie să știe echipajul greutatea exactă pe care o are la bord: ca să poată calcula ce mai poate lua încă...

Și, într-adevăr, la Guayaquil au fost încărcate în avion, lăzi, baloturi și saci care conțineau de toate — în afară, cred, numai de apă. După trei ore de zbor, la orizont s-a ivit insula Baltra.

Încă înainte de a ateriza, ne-am putut da seama că în această insulă nu există nici un arbore, nici un tufiș. Nimic în afară de câteva căsuțe locuite de militari ecuadorieni. Soarele ardea necruțător, încît a trebuit să ne adăpostim sub aripa avionului. Dar

a-am rămas acolo mult timp, căci curînd au venit după noi un autobuz și o camionetă.

Ne-am angajat pe o șosea frumoasă și curînd am ajuns într-un golfuleț fermecător unde era ancorat un iaht sub pavilion grecesc. „Lina”, cum se numea vasul, fusese închiriat pentru cîtiva ani de agenția de turism. El urma să ne fie hotel, restaurant, club și de fapt esențialul mijloc de transport pentru a putea călători dintr-o insulă în alta.

În 1892, autoritățile ecuadoriene au dat arhipelagului — alcătuit din 16 insule destul de mari și din alte 50 foarte mici cu o suprafață totală de 8000 kilometri pătrați și 4000 de locuitori — numele de Arhipelagul Columb, în cinstea aniversării a patru secole de la descoperirea Americii. Dar insulele sînt mai cunoscute sub numele de Ga-

lapagos și de multe ori li se spune și „Insulele vrăjite”.

Nume foarte potrivit, intrucît chiar și acum în ultima parte a secolului XX, multe lucruri au rămas acolo neschimbate, de parcă cineva ar fi făcut farmece pe rocile vulcanice răsărite la suprafață din fundul mării — cum afirmă specialiștii — acum zece milioane de ani. Cadrul lor natural, absolut insolit, sugerează preistoria, iar unele animale, descendente ale unor specii de mult dispărute de pe continent, au rămas la nivelul de dezvoltare al departărilor lor strămoși.

Insulele Galapagos au fost descoperite de două ori. Mai întii de către un rege incas care a cucerit regatul indian Quito la începutul secolului XV. Apoi, în 1535, ele au fost redescoperite de conchistadori spanioli care plecaseră din Panama și se îndreptau spre sudul

iahtul, cu motorul oprit, lunea la cîtiva metri de insulă și miriade de păsări necunoscute de noi nu reacționau nici la vederea vasului, nici a zecilor de oameni aflați pe punte.

Apoi, o mică barcă cu motor ne-a debarcat în Seymour, cum se numește insulița. Acoperită cu lavă și mici tufișuri, insula e nelocuită. Tufișurile erau invadate de păsări: unele se așezau o clipă pe umerii noștri, apoi își reluasă zborul. Acest adevărat paradis al păsărilor ne-a emoționat puternic.

Tot în Seymour am văzut pentru prima oară faimoasele iguane, care seamănă cu niște șopîrle foarte mari și nu mai trăiesc decît în Galapagos. Preistoricii saurieni se încălzeau la soare pe stîncile încinse și se lăsau fotografiați din toate părțile. N-am văzut nici o iguană fugind de grupul nostru.

Am putut admira apoi mij de lei de mare, la fel de increzătorii în noi ca păsările și iguanele. O mică plajă de nisip din insula Mosquera, cu o suprafață de circa 10000 metri pătrați, era populată de cîteva sute de lei de mare. Aceștia trăiesc în familii, mai exact masculii au haemurii și scot rîcnete amenințătoare la apropierea omului. Femelele și puii nu reacționează.

În grotle de lavă din San Salvador trăiește singura colonie de foci din Ga-

lapi și aruncau scrisorile. Navele care mergeau în direcția indicată pe deosepe trebuiau să le ducă la destinație. Butoiașul se află și acum în același loc și amatorii de exotism își viră în el scrisorile, care sînt apoi luate de alte vase și duse la adresele de pe plicuri.

În Galapagos totul este impresionant: foci și pinguini care trăiesc în ape ecuatoriale și nu se tem de om, iguane amfibii, pești care sar spre momeală înainte ca undița să fie cufundată în apă...

În stațiunea Darwin au fost create toate condițiile propice reproducerei speciilor rare. „Parcul broaștelor țestoase” se întinde pe o mare suprafață. În cadrul stațiunii lucrează entuziaști veniți din multe țări, care încearcă să conserve fauna insulei și fac cercetări științifice în special în materie de meteorologie și seismologie. Seismologii au mult de lucru, căci din cînd în cînd vulcanii submarini amintesc de existența lor. Acum patru ani, bunăoară, a erupt vulcanul Narborough, împrejurare care i-a neliniștit serios pe locuitorii și animale.

D. Losinov

JAPONIA

Tsuba samurailor

În evul mediu, nici un samuraj japonez nu ieșea pe stradă fără sabie, ba uneori își atîrna la șold chiar două. Căci sabia era un atribut obligatoriu al îmbrăcămîntei cotidiene.

În timpul duelurilor, mîna samurailor era protejată de gardă, în japoneză tsuba. În multe muzee se pot admira diverse forme de tsuba: rotunde, ovale, pătrate sau cu tot felul de modele gravate.

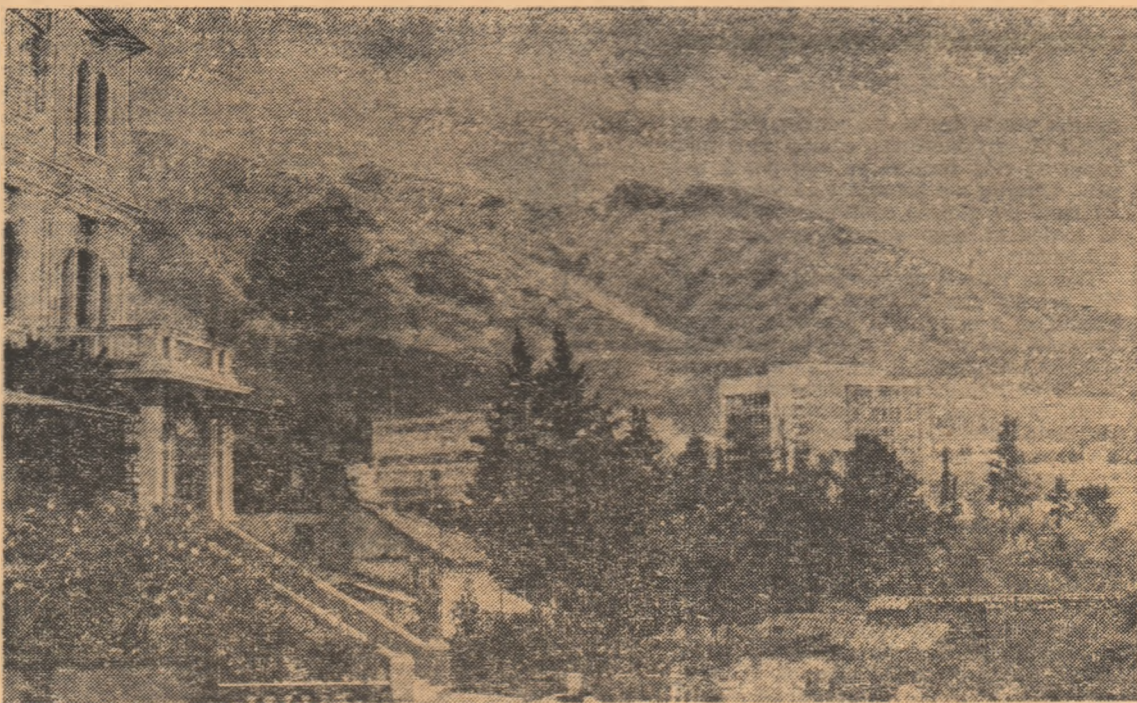
Tsuba are două sau trei orificii: unul central pentru fixarea lamei de oțel a săbiei și două laterale pentru kotsuka (pumnal mare) și kogai (un pumnal mai mic). De obi ei, tsuba era confecționată din fier, cupru, bronz, iar cele mai bune din aliaje speciale. Cel mai costisitor aliaj era sakudo — o combinație de cupru, cositor, plumb și aur. După ce o tsuba fabricată din sakudo era ținută în oțet, ea căpăta o rafinată nuanță de albastru întunecat.

Tsuba era lucrată de meșteri care și transmiteau arta din tată în fiu. Fiecare posesor de sabie își comanda garda după gustul lui. Uneori tsuba avea pe ea un peisaj, alteori animale și plante, dar de cele mai multe ori balaturi — buni sau răi — în funcție de dorința clientului.

Cîte o dată, pe tsuba se gravau chiar legende întregi. Ca, de pildă, aceea a lui Seki, un erou popular, luptător împotriva duhurilor rele: în haine de paradă, cu sabia ridicată, el se repezea călare asupra demonului Ony. Sau a zeului tunetelor. Izbînd cu niște ciocănele într-o tobă uriașă, zeul plutea prin nori deasupra copacilor încovoiați de un uragan, urmat de zeul vîntului, care purta în spate un sac mare unde păstra vînturile.

Imaginile de pe tsuba erau mai întii gravate și apoi lucrate în relief cu sîrmușă de cupru; uneori însă se lipeau între ele cîteva plăcuțe din diverse metale și, după ce era decupat, desenul devenea multicolor. Cum tsuba avea o suprafață mică, desenul trebuia să fie laconic și expresiv.

N. Iliciuk

Ecuador. Cartier nou in Quito

Foto: S. Sicev

continentului. Au fost numite Galapagos, cu alte cuvinte insulele Broaștelor Țestoase, intrucît spaniolii au descoperit acolo foarte multe asemenea reptile. Timp de secole, carnea lor gustoasă a completat obișnuita masă zilnică a echipajelor care acostau în insule. Și acum mai există broaște țestoase, dar numai cîteva sute și uciderea lor e interzisă.

Astăzi, arhipelagul e „descoperit” pentru a treia oară. Și anume de turiști care deocamdată sînt încă puțini, dar al căror număr crește în fiecare an.

Adevărat laborator natural, de o valoare inestimabilă, cu exemplare unice din fauna preistorică (se știe că Darwin și-a elaborat celebra lui teorie asupra originii speciilor pe baza observațiilor făcute pe aceste animale), arhipelagul a fost decretat, în 1959, de autoritățile ecuadoriene rezervație națională. În 1964, la Santa Cruz, una din cele mai mari insule, a fost înființată stațiunea de cercetări științifice Charles Darwin. Vinatul a fost interzis, iar pescuitul lan-gustelor reglementat.

Înainte ca iahtul să ridice ancora ni s-au distribuit instrucțiuni referitoare la regulile de comportare în insule. Iată cîteva din aceste dispoziții.

Este interzisă atingerea animalelor și a păsărilor, cărora nu le place acest lucru și de aceea își pierd repede extraordinara încredere în om. Este interzisă smulgerea plantelor, colecționarea de pietre sau chiar deplasarea lor din loc. Este interzisă deranjarea păsărilor care clocesc. Orice deșeuri, indiferent dacă e vorba de ambalajul unui film sau de resturi de alimente, trebuie aduse la bordul iahtului. Fumatul este interzis.

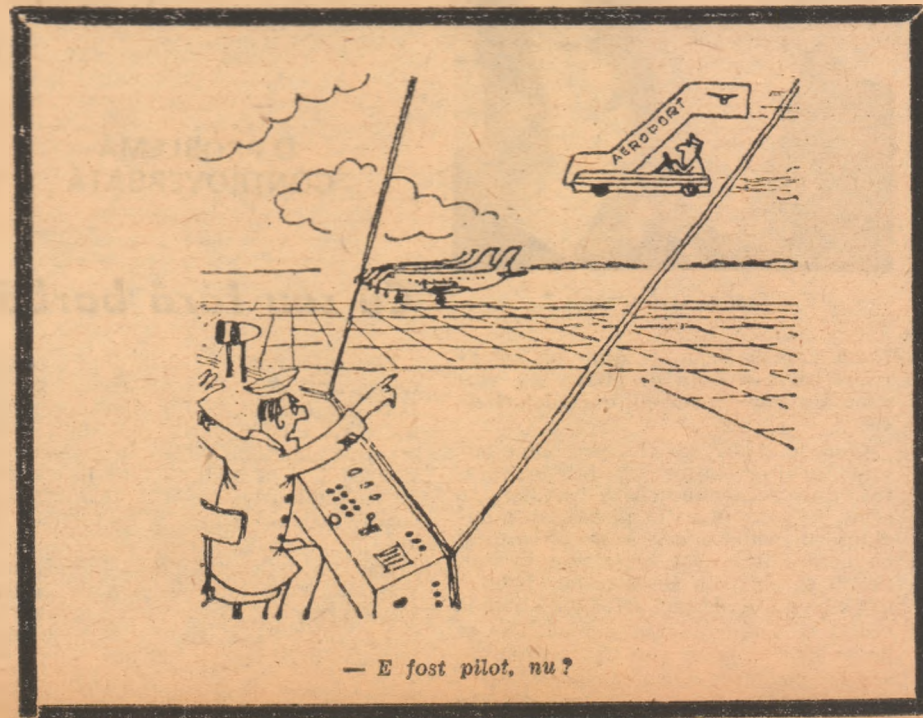
În plus, ni s-au mai dat și niște instrucțiuni verbale și fiecare am primit o mică sacoșă de plastic pentru resturi. Sacoșa avea imprimată pe ea o hartă a insulelor, însoțită de acest text: „Sacoșa nu e pentru păsări, broaște țestoase sau iguane”.

În sfîrșit, „Lina” a ridicat ancora și a ieșit încet din golf. După cîtva timp s-a apropiat de o insuliță stîncoasă, acoperită aproape în întregime cu păsări. Era o privesiște extraordinară!

lapagos, căci celelalte au fost exterminate pentru blana lor. Cele care au supraviețuit sînt foarte blinde și apropiate. Înnoată alături de oameni, se joacă și plonjează o dată cu ei.

Tot în această insulă este și faimosul Golf al Piraților. Într-o vreme mulți pirați poposeau acolo spre a se aproviziona cu apă potabilă și carne de broașteră țestoasă. Și într-adevăr, flibustierii știuseră să-și aleagă un loc bun de popas: un nisip auriu fără pietricică în el, o apă albastră și limpede și manglieri la doi pași de mal.

Dacă Golful piraților nu evocă trecutul și furtunos decît prin nume, nu același lucru se întîmplă și cu Golful poștei din insula Floreana. Acum cîteva secole acolo a fost instalat un butoiăș în care marinarii care ancorau la țarm

— E fost pilot, nu ?

globul
globul globul
globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul
globul globul globul globul

CASA PRIETENIEI ROMÂNNO-SOVIETICE — BUCUREȘTI

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR în perioada 18—25 august 1972

VINERI 18 AUGUST, ORA 19: Festival literar: „Patrie, partid, socialism”. Cuvînt introductiv: Alexandru Andrițoiu, scriitor. Își dau concursul actorii: Mitzura Argezi, Lia Șahighian, Victoria Dobre, Emil Liptac, George Turcanu, Mihai Constantinescu. Urmează un film artistic.

SIMBATA 19 AUGUST, ORA 19: Ciclul: „Univers artistic contemporan”. În dezbateri: „Literatura și virtuțile etice ale poporului nostru”: Va vorbi prof. dr. docent I.C. Chițimia, membru corespondent al Academiei de științe sociale și politice; „Funcția educativă a folclorului”. Va vorbi conf. univ. dr. Gheorghe Focșă, directorul Muzeului Satului. „Valențele patriotice ale artei populare”: Va vorbi dr. Tancred Bănăjeanu, directorul Muzeului de artă populară al R.S. România. Urmează filmul documentar „Călușarii” și un film artistic.

LUNI 21 AUGUST, ORA 19: În lumina documentelor Conferinței Naționale a P.C.R. În dezbateri: „Omul și societatea în perspectiva largirii democrației socialiste”. Vor vorbi: prof. dr. docent Ion Vintu, membru al Academiei de științe sociale și politice, Alexandru Tamaș, secretar general de redacție la revista „Muncaselet”. Urmează filmul documentar „Forum” și un film artistic.

MARTI 22 AUGUST, ORA 19: „Trepte în genzeza României socialiste”. Simpozionul 1 „23 August — simbol al renașterii sociale și naționale”. Vor vorbi: Ion Lupeșcu, director adjunct la Muzeul de istorie a partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România, Ion Alexandrescu, cercetător științific la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. Urmează un program de filme documentare și un film artistic.

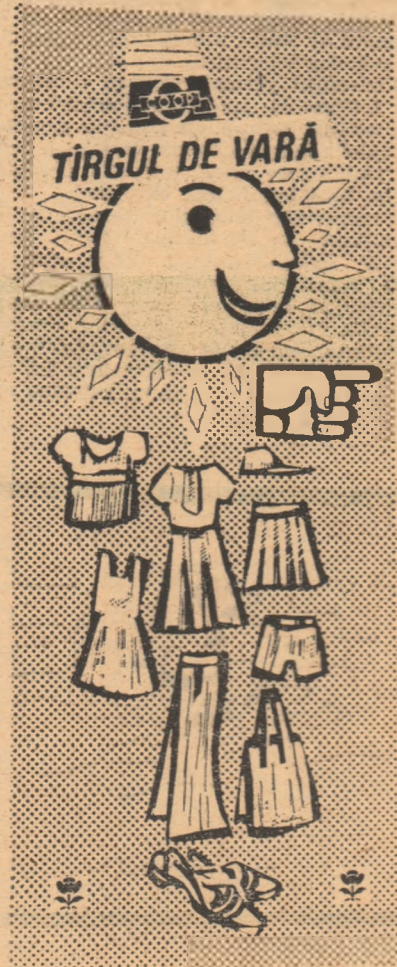
VINERI 25 AUGUST, ORA 19: Ciclul: „Prospectivă: de la a imagina la a fi posibil”. În dezbateri: „Previțiunea — știință a acțiunii”. Va vorbi prof. univ. dr. Eugen Borab, „Profesiuni ale viitorului”. Va vorbi dr. Dumitru Vacariu, director general adjunct în Ministerul Muncii, „Prospectivă, prognoza, planificarea”. Va vorbi dr. ing. Leonard Cazan. Urmează filmul documentar „Orizont științific” și un film artistic.

Manifestările au loc în Grădina de vară a Casei prieteniei româno-sovietice din str. Batiștei, nr. 14.

În caz de timp nefavorabil manifestările se amână.

TÎRGUL DE VARĂ

În perioada 10. VII — 27. VIII. 1972, magazinele cooperăției de consum vă oferă în cadrul TÎRGULUI DE VARĂ un bogat sortiment de mărfuri la prețuri reduse cu pînă la 15%.

- țesături mătase artificială, artificială mixtă și fire sintetice imprimate;
 - rochii, rochii plajă, de casă, bluze, fuste, rochii tip sarafane;
 - pantaloni lungi și scurți, lungi cu pieptar, pescărești, de joc, pentru femei, adolescente și copii;
 - costume baie, compleuri, halate baie, jachete plajă, șorturi, slipuri, șorțulețe;
 - cămăși și bluzoane mincă lungă și mincă scurtă fără inserție, pentru copii;
 - costume și costumase pentru băieți;
 - pălării și șepci din pal, tip pal, țesute-textile;
 - sacoșe și poșete din pal și tip pal;
 - sacoșe și genți voiaj din p.v.c.
- INCALȚĂMINTE PIELE**
- sandale fețe box talpă bovine;
 - sandale fețe pore și piei velurate;
- INCALȚĂMINTE ÎNLOCUITORI**
- sandale fețe p.v.c. textile și combinat p.v.c. cu textile, pentru femei;
 - pantofi fețe textile, pentru femei;
 - sandale fețe înlocuitoare, pantofi fețe textile, pentru bărbați;
 - sandale fețe p.v.c. tip lido, sandale fețe p.v.c. ex-flex, pentru copii.

SCRISOARE DESCHISĂ

A ADMINISTRAȚIEI ASIGURĂRILOR DE STAT — ADAS —

CĂTRE POSESORII DE AUTOMOBILE

STIMAȚI AUTOMOBILIȘTI,

Vă rugăm să rețineți că asigurarea prin efectul legii de răspundere civilă auto — introdusă pe baza Decretului nr. 471/1971 și aplicată de la 26 februarie 1972 — acoperă doar pagubele pe care le pricinuiți altora prin accidente produse de automobilul dv., din vina dv. personală sau din vina unui prepus al dv.

Însă pagubele produse de avariile suferite la propriul dv. automobil, fie cu ocazia ciocnirii cu un alt autovehicul — cînd vinovatul sînteți dv sau prepusul dv — fie în accidente care s-au produs în alte împrejurări decît ciocnirea cu un alt autovehicul, se pot acoperi numai cu o asigurare facultativă auto pentru avarii (asigurarea auto casco).

În condițiile traficului rutier de astăzi, nici nu se poate concepe să pleci cu automobilul la drum, fără să fi încheiat o asigurare auto de avarii.

Din moment ce ați plătit o sumă importantă pentru procurarea automobilului și plățiți, în continuare, sume importante pentru utilizarea lui, nu șovăiți să plătiți la ADAS și prețul asigurării auto casco.

Prețul asigurării auto casco (prima de asigurare) ce se plătește la ADAS este convenabil — dacă se iau în vedere riscurile acoperite și sumele importante ce se plătesc de ADAS în caz de avarii — și variază în funcție de capacitatea cilindrică a autovehiculului.

De exemplu, pentru un autoturism Dacia 1100, prima anuală de asigurare este de 1.700 de lei și se poate plăti dintr-o dată sau în 3, 4 sau chiar 7 rate. În cazul în care prima se plătește dintr-o dată (la încheierea asigurării), se acordă o reducere de 10% plătîndu-se deci efectiv 1.530 de lei. Dacă asigurarea auto casco, încheiată pe un an, se reînnoiește pe o perioadă de încă un an, cu plata dintr-o dată a primei iar pentru anul de asigurare anterior nu s-au plătit ori nu se datorează despăgubiri, se acordă o reducere de 15% la primele de asigurare de plată, adică, în exemplul de mai sus, o reducere de 230 lei, rămînd de plată 1.300 de lei.

Pentru Dacia 1300, primele de asigurare, în cele 3 cazuri analizate mai sus, sînt, respectiv : 2.200 de lei ; 1.980 de lei ; 1.683 de lei.

În cadrul asigurării auto casco, ADAS acordă despăgubiri la nivelul cuantumului pagubei, pînă la valoarea autoturismului la data daunei (adică valoarea din nou, mai puțin uzura) pentru avariile produse de : ciocniri, lovirii sau izbiri cu alte vehicule sau cu orice alte corpuri mobile sau imobile aflate în afara autoturismului asigurat, zgireri, căderi (căderea în prăpastie, în apă cu prilejul transbordării, din cauza ruperii podului, căderea pe autoturism a unor corpuri), derapări, răsturnări, incendii, trăsnet, explozie, ploaie torențială, grindină, inundație, furtună, uragan, cutremur de pămînt, prăbușire sau alunecare de teren, cheltuieli de transport al autoturismului asigurat avariât de la locul accidentului pînă la atelierul care execută reparația sau pînă la adresa garajului etc.

AUTOMOBILIȘTI !

În ultimele luni, Administrația Asigurărilor de Stat a plătit sume foarte importante celor care au dat dovadă de prevedere și au încheiat asigurarea facultativă auto casco. Este în interesul dv. să nu faceți aceeași eroare pe care o fac cei care cred — fără nici un temel rațional — că... lor nu li se poate întîmpla nimic neplăcut cînd se află la volanul autoturismului !

În noianul de primejdii care ne înconjoară cînd conducem un automobil este bine să dăm dovadă de prudență, de luciditate și de prevedere încheind la ADAS asigurarea auto casco.

Pentru încheierea asigurării, vă puteți adresa responsabililor cu asigurările din întreprinderi, organizații economice și instituții, filialelor A.C.R., agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.

ADMINISTRAȚIA ASIGURĂRILOR DE STAT

GALLUS

VOPSEȘTE ȚESĂTURI

DIN MĂTASE, BUMBAC, LINĂ, ROCHII, HAINE, BLUZE

1 NEGRU
15 VIOLET
6 VERDE OLIV
18 GRI TOP
3 BLEU VERT
23 CARMIN

ȘI ÎN ORICE ALTE CULORI ȘI NUANȚE

Respectați modul de întrebuintare indicat pe fiecare plic „GALLUS”

• Consultați tabelele de culori „GALLUS” •

I.I.S. „11 IUNIE” GALATI

Cal. Prutului nr. 50 A
Telex : 240015
Telef 13590

Produce și livrează fără repartiție următoarele produse : găleți zincate, paturi metalice pentru copii, paturi tip spital, internat etc., timplărie metalică (uși, ferestre), casmale, lopeți, greble, Cutii pentru lacuri și vopsele, cutii cremă etc.

INTREPRINDEREA DE INDUSTRIE LOCALĂ Nr. 1

BRĂILA

Piața Hristo Botev, Bloc A2, Telefon 12990

Produce și livrează fără repartiție pe bază de comandă următoarele produse :

- Roabe metalice cu roată cauciucată.
- Rezervoare metalice de la 500 l la 50 000 l ;
— cilindrice orizontale
— cilindrice verticale
— paralelipipedice.
- Paturi metalice tip internat — se pot suprapune
- Dulapuri metalice pentru baie, acte și scule.
- Masini de gătit tip 12 A .
- Masini de gătit tip 14 L .
- Burlane negre.
- Coturi drepte.
- Cuptoare țărănești.
- Jgheburii, burlane și coturi zincate.
- Transperante din fire cord.

Ex-regele la München

Atleții au la dispoziție, la München, treizeci și opt de medalii. Adică aproape o cincime din toate cele cite pot fi câștigate la a XX-a ediție a Jocurilor Olimpice. Încit nu e de mirare că atletismul a fost numit sportul rege. Deși mulți au uitat astăzi de această încoronare și se declară supuși devotați ai unui alt sport rege: fotbalul.

Imparțiali față de această controversă, dăm cuvintul unui cunoscut comentator sportiv spre a prezenta — așa cum le vede el — șansele atleților.

„Cel mai iute om din lume nu mai locuiește la Abilene, Tallahassee, Oakland sau San-José; ci la Kiev și va bara, probabil, drumul americanilor spre medalia de aur“. Aceste cuvinte despre Valeri Borzov au fost scrise de cunoscutul comentator sportiv american R. Bank. Cu toate acestea, Borzov urmărește cu atenție rezultatele dobândite de sprinterii americani. Și bine face: șapte alergători americani au obținut pe suta de metri același rezultat de 10 secunde. La care mai trebuie adăugați și grecul V. Papageorgopoulos, italianul P. Mennea și cubanezul E. Ramirez. La Olimpiadă, soarta medaliei va fi hotărâtă de citimi de secundă sau poate chiar numai de descifrarea fotografiilor la finiș. În ce privește ștafeta de 4x100 metri, echipa S.U.A. rămâne un rival greu de depășit.

Pe distanța de 200 de metri domină deocamdată jamaicanul Don Quorri, care a egalat recordul mondial de 19,8 secunde. Americanul L. Blake formulează și el pretenții, intrucit îl despart numai două zecimi de recordul mondial. Europeanii stau ceva mai prost, cel mai bun rezultat al lor înregistrat tot de Valeri Borzov, fiind de 20,2 secunde.

Și nici la 400 de metri nu-și vor ceda americanii pozițiile. Iar rezultatele excelente ale „patruștiștilor“ americani sînt o garanție de succes și la ștafeta 4x400 m.

În schimb se spune: „Arjanov și alții“ — cînd e vorba despre proba de 800 metri. Și nu fără teme: în ultimii ani Evgheni Arjanov n-a pierdut nici o dată acasă. Viteza și inteligența tac-

Faina Melnik a relansat aruncarea discului

leacă l-au ajutat să se măsoare cu cei mai puternici adversari și să lasă învingător. Rivalii lui sînt D. Fromm din R.D.G., kenyanul T. Saisy.

După o scurtă eclipsă, probele de fond au revenit iar pe primul plan. Europeanii se pregătesc să recîștige recordurile pierdute. Dar recordmenul Europei englezul Bedford, campionul european finlandezul Väättäinen, sovieticul Rașid Șarafetdinov și alții vor lupta nu numai între ei, ci și cu Keyno — dacă va alege distanța de 5 000 metri — și cu un grup de tineri fondști americani care s-au apropiat foarte mult de lideri.

Săritura în înălțime oferă captivanul spectacol al disputei între două stiluri — cel clasic prin rostogolire ventrală, ridicat pe culmile perfecțiunii de Valeri Brumel și debutantul la Olimpiada precedentă stilul „fosbury-flop“, numit așa după „părintele“ său, săritorul american Richard Fosbury. Printre „clasiți“ se impun americanii Patrick Matsdorf (2,29 m. record mondial) și R. Brown, sovieticii Rustam Ahmatov și Iuri Tarmak: la polul celălalt grupul „flopferiștilor“ este dominat de lituanianul Kestutis Sapka, maghiarul Istvan Major și, bineînțeles, Richard Fosbury.

„Explozia fibrelor elastice“ la săritura cu prăjina a trecut în istorie și a-

cum se dă o luptă pentru ficcare centimetru. Recordul mondial a fost îmbunătățit de cîteva ori de suedezul Isaksson: 5,51 metri și 5,54 metri; dar pe cel din urmă, de 5,59 metri, l-a împărțit cu săritorul american Bob Seagren. Și să nu-i uităm nici pe Wolfgang Nordwig din R.D.G., pe suedezul Lagerquist, italianul Dionisi, francezul Tracanelli, grecul Papanicolau.

E greu de presupus că cineva se va putea apropia de recordul mondial la săritura în lungime — 8,90 metri. Nici chiar deținătorul lui, americanul Bob Beamon, nu mai speră și a renunțat la antrenamente. În schimb se pregătește un alt săritor american, Ralph Boston, campion olimpic acum doisprezece ani. Recordmenul Europei Igor Ter-Ovanesian se pregătește și el pentru cea de a cincea Olimpiadă a sa. Tabăra veteranilor este animată, dovadă că la această probă n-au răsărit stele tinere.

Intrecerile feminine vor fi și ele strînse. Proba de 800 metri, de exemplu, atrage prin marea clasă a concurențelor. Din Europa, au șanse mari patru sportive: campioana europeană Vera Nicolici (Iugoslavia), Hildegard Falk din R.F.G., Gunhilda Hofmeister din R.D.G. și româncea Ileana Silai, care a înregistrat recent remarcabilul rezultat de 2 minute 0,2 secunde. Printre favorite mai figurează americana Madeline Jackson și australiană Judy Pollok.

„Noutatea olimpică“ — cursa de 1500 metri la femei — va fi un număr de vîrf al programului olimpic. Pe cine să numim printre favorite? În primul rînd pe recordmena mondială Karin Burnleit și pe G. Hofmeister din R.D.G.; pe Tamara Panghelova, care în ultimii ani a ieșit mereu învingătoare, chiar și la Bruneleit; pe italianca Paola Pini.

Cursa de 100 metri garduri este și ea o noutate olimpică; e adevărat, nu foarte „nouă“, dacă ne gîndim că de fapt a înlocuit-o pe cea de 80 metri. Aici favorita indiscutabilă, în ciuda celor 32 de ani pe care-i are, rămîne Karin Balzer din R.D.G., învingătoare la Olimpiada de la Tokio. Anul trecut, Karin Balzer n-a pierdut practic nici o întrecere, iar în cea mai bună cursă a ei a stabilit un record mondial cu 12,6 secunde. Dar în anul olimpic acest record a fost doborît de coechipiera ei, Annelie Erhardt — 12,5 secunde. Rezultate excelente au dobîndit și româncea Valeria Bufanu, poloneza Teresa Suknewicz, americana P. Johnson.

La proba de săritură în înălțime, ca și la bărbați, se duce lupta între două stiluri și, ca și dincolo, domină cel clasic. Adeptele acestuia o au în frunte pe Iiona Gusenbauer din Austria (1,92 m). Urmează Renate Schmidt din R.D.G. (1,90 m) și Antonina Lazareva, cu 1,88 m. Printre „flopferiștii“ se impun romîncea Cornelia Popescu (1,87 m), canadiana J. Brill (1,86 m) și debutanta Galina Filatova.

Amintind, în fine, de aruncarea discului, probă care a redevenit „modernă“ datorită în bună măsură recordmenei mondiale Faina Melnik, mereu în luptă cu propria-i performanță, încheiem aceste succinte (totuși) rînduri preolimpice.

Vladimir Rodicenکو

DE LA A LA Z

Definiții în glumă și în serios

F

Femeia: Bărbații îi dau înțietate, îi ceadează locul și îi lasă ultimul cuvînt

În discuțiile de familie. Îi țin haina cînd vrea să se îmbrace, îi duc sacoașă încărcată. Sînt foarte atenți cu dînsa și rar le scapă o neglijență mărunță. În prezența ei rămîn în picioare și nu se așează decît cu permisiunea ei. Iar cînd ea arată bine (și deci în fiecare zi) nu uită să i-o spună. Cei foarte bine crescuți îi mai aduc în plus și flori (nu numai de 8 martie) și îi pregătesc mereu cîte o surpriză („Draga mea, nu ți-a rămas nimic de făcut, am dereticat,

— Cînd era tînră se farda în picioare.

am pregătit masa...”) În rarele cazuri cînd se vedește că ea n-a avut dreptate, acești adevărați bărbați, nu-i spun, triumfător:

— Vezi, te-am prevenit...

Fumatul: Dacă fumătorii se afumă între dînșii, sînt mai expuși imbolnăvirilor și cheltuiesc pe țigări o groază de bani și de timp, îi privește, la urma urmei. Dar dacă intră într-o încăpere și salută cu țigara în gură, dacă fumează fără să ceară permisiunea celor de față, pe care îi afumă (mai ales cînd sînt și femei), dacă scutură scrumul în farfurie, își sting țigara de tapițeria scaunului și aruncă mucle în ghiiveciul cu cactus, asta e și treaba noastră.

INTREBĂRI ȘI RĂSPUNSURI

Vreți să aflați ceva și enciclopediile pe care le aveți la îndemînă nu vă dau răspunsul dorit? Vă invităm să ne adresați nouă întrebarea de mai ales dacă ea este de interes general.

Telepatie

I.

V-aș ruga să-mi dați cîteva lămuriri despre fenomenul de telepatie.

Adrian Nicolau
București

R.

Termenul de telepatie vine de la gr. tele = departe și pathos = simțire și a fost pus în circulație, în 1882, de savantul englez W. H. Myers, cu prilejul înființării la Londra a Societății pentru cercetări psihice.

Telepatia este un fenomen psihic prin care se stabilește o comunicare între două persoane aflate la mare distanță una de cealaltă, dar fără participarea simțurilor lor.

Evident, cînd cunoștințele omului despre natură și despre el însuși erau embrionare, fenomenului i se dădea o interpretare mistică, fiind socotit supranatural, iar cei care puteau „recepționa“ de la distanță erau considerați făpturi ieșite din comun.

Apoi știința a venit cu argumente mult mai convingătoare și a dovedit că telepatia există ca fenomen și nu e o coincidență, un rezultat al hazardului.

O importantă contribuție la explicarea acestui fenomen a avut-o laborio-

dialog
dialog dialog
dialog dialog dialog
alog dialog dialog dialo
og dialog dialog dialog o
dialog dialog dialog dialog
log dialog dialog dialog di
dialog dialog dialog dialog
og dialog dialog dialog dialo

sa activitate a fiziologul francez Charles Richet. Acesta a aplicat la experiențele de telepatie calculul probabilităților; a stabilit, de pildă, că din 17 653 de experiențe (făcute în Anglia) s-au obținut 4 760 de transmisii corecte, adică cu 347 mai mult decît numărul probabil.

Desigur că la fel ca orice altă enigmă a naturii umane, secretul telepatiei n-a putut fi străpuns ușor. Cercetătorii care au făcut primele studii asupra fenomenului au presupus că facultatea de a percepe de la distanță se datorește unor unde radio sau electromagnetice emise de creier. Această ipoteză a fost însă infirmată. Între 1940—1942, fiziicianul român Emil Gurgea a făcut, de pildă, o demonstrație de ecranare (un subiect „receptor“ a fost izolat într-o cameră ecranată metalic și cu toate acestea el a putut recepționa „unde telepatice“). Ulterior, savantul sovietic Leonid Vasiliev a confirmat acest adevăr prin numeroase experiențe de ecranare și studii minuțioase asupra fenomenelor telepatice.

Fiziicianul german Gordan a formulat ipoteza că „unde telepatice“ ar fi de aceeași natură cu „unde gravitaționale“; cum nu se știe însă prea bine ce sînt aceste unde, telepatia a rămas și ea încă insuficient explicată.

Fenomenele telepatice, rezumate în totalitatea lor de inițialele E.S.P. (percepție extrasenzorială) sînt în continuare investigate de știință care se străduiește să le dezvăluie pînă la capăt cauzele și să stabilească dacă această facultate este un al „șaselea simț“ sau o trăsătură vestigială caracteristică lumii zoologice și care la majoritatea oamenilor a dispărut.

— Accelerează!

CORRESPONDENȚĂ SENTIMENTALĂ

Cititorii între ei

„Mă numesc Maria Cornea și sînt elevă în anul II la liceul din localitatea Bucecea, județul Botoșani. Vreau să corespund cu tineri și tinere din întreaga țară pe diferite teme sentimentale.“

„Fiindcă doresc să port corespondență despre creații literare proprii, pitorescul din natură, filatelia, despre tot ce contribuie la îmbogățirea orizontului de cunoștințe și, în același timp, să fac schimb de ziare, enciclopedii, cărți apărute în Editura enciclopedică română, ilustrate, vă adresez solicitarea să publicați și noua mea adresă, la care aștept ca poștașul să sosească zilnic cu multe scrisori expediate de cititori aflați în diferite localități de pe teritoriul minunatei noastre Patrii: Petric Stuparu, str. Școala nr. 4 B, bl. cu Q 1, scara A, apartamentul 2, m. n.ici, Iași.“